

හතරවන පරිච්ඡේදය

ක්ලේශයෝ

I

මානුෂික ක්ලේශයෝ

1. බුද්ධ ස්වභාවයේ නිර්මල බව කිලිටි කරන එමෙන්ම එය වසාලන ලෞකික ආශාවන් දෙකක් ඇත.

පළමුවැන්න තීන්දුවක් ගැනීමේදී මිනිසුන් ව්‍යාකූලත්වයට පත් කරන විශ්ලේෂණයට සහ සාකච්ඡාවට ඇති ආශාවයි. දෙවැන්න නම් මිනිස් වටිනාකම් ව්‍යාකූලත්වයට පත්කරන උද්වේගී අත්දැකීම්වලට ඇති ආශාවයි.

තර්කනමය මූලාවිම් සහ ප්‍රතිපත්තිමය මූලාවිම් යන දෙක සියලු මිනිස් කෙලෙස්වල වර්ගීකරණයක් වශයෙන් සිතිය හැක. නමුත් ඇත්ත වශයෙන්ම ඒවායේ පදනම වශයෙන් මූලික ලෞකික දුෂ්කරතා දෙකක් ඇත. පළමුවැන්න අවිද්‍යාවයි. දෙවැන්න තණ්හාවයි.

තර්කනමය මූලාවිම් අවිද්‍යාව පදනම් කොට ඇත. ප්‍රතිපත්තිමය මූලාවිම් තණ්හාව පදනම් කොට ඇත. මේ නිසා

කට්ටල දෙක ඇත්තෙන්ම එකම කට්ටලයකි. සියලු දුකෙහි මූල මේ දෙකයි.

මිනිසුන් මෝඩ නම් නිවැරදිව සහ ආරක්ෂිතව කරුණු සලකා බැලීමට ඔවුන්ට නොහැකිය. පැවැත්මට ඇති ආශාවට බැඳී සිටින නිසා සියල්ල බදා ගැනීම එල්ලීම සහ බැඳීම් යන මේවා නොවැළැක්විය හැකි අයුරින් පසුපසින් පැමිණෙයි. දකින සහ ඇසෙන ප්‍රිය දේ පිළිබඳව ඇති මේ නිරන්තර ආශාව මිනිසුන් වර්ෂා පිළිබඳ මුළාවට යොමු කරයි. සමහරු කායික මරණය ද කැමති වෙති.

මේ මූලික මූලාශ්‍රයන්ගෙන් සියලු ආශාවන්, ක්‍රෝධය, මෝඩකම්, වරදවා වටහා ගැනීම්, අමනාපයන්, ඊෂ්‍යාවන්, වාටු බස්, රැවටිලි, ආඩම්බරකම්, නිග්‍රහයන්, මත්වීම්, ආත්මාර්ථකාමීත්වයන් හටගනී, උපදී.

2. තෘප්තිය පිළිබඳ වැරදි අදහස්වලින් ආශාව උපදී. කෙනෙකුගේ තත්ත්වය හා වටපිටාව පිළිබඳ වැරදි අදහස්වලින් කෝපය උපදී. නිවැරදි වර්ෂාව තීරණය කර ගැනීමට ඇති නොහැකියාව තුළින් මෝඩකම උපදී.

ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ යන මේ තුන ලෝකයේ ඇති ත්‍රිවිධ ගිනි නම් වේ. ලෝභ ගින්න ලෝභයෙන් සිය සත්‍ය මනස නැති කරගත් අය දවයි. ද්වේෂ ගින්න ද්වේෂයෙන් සිය සත්‍ය මනස නැති කරගත් අය දවයි. මෝහ ගින්න බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය ඇසීමට හා අනුගමනය කිරීමට නොහැකි වීම තුළින් සිය සත්‍ය මනස නැති කරගත් අය දවයි.

ඇත්ත වශයෙන් ම මේ ලෝකය බොහෝ වූ ද, නා නා වූ ද ගින්දරින් දැවෙන්නේය. ආශාව නැමැති ගින්න, ක්‍රෝධය නැමැති ගින්න, අඥානකම නැමැති ගින්න, මමත්වය හා මූලාව නැමැති ගිනි, ජරා, ව්‍යාධි මරණ නැමැති ගිනි, කණගාටුව, විලාපය, දුක නැමැති ගිනි මේ අතර ඇත. හැම තන්හි මේ ගිනි බුර බුරා නැගෙමින් ඇත. මේ ගිනි දවන්නේ තමා පමණක් නොවේ. ඒවා අතින් අයට ද දුක ගෙනදෙයි. එමෙන්ම කායික, වාචසික සහ මානසික වැරදි ක්‍රියාවන් සඳහා ඔවුන් යොමු කරයි. මේ ගිනි හේතුවෙන් ඇතිවන තුවාලවලින් සැරව ගලන්න පටන් ගනී. ඒවාට ළංවන අන් අයට ද ඒවා බෝවීමෙන් සහ විෂ ශරීරගත වීමෙන් ද ඔවුන් වැරදි මාර්ගයන්ට යොමු කරයි.

3. තෘප්තිමත් භාවයේ අවශ්‍යතාවයෙන් ලෝභය උපදී. අතෘප්තිමත්භාවයේ අවශ්‍යතාවයෙන් ක්‍රෝධය උපදී. අපිරිසිදු සිතුවිලිවලින් මෝඩකම උපදී. දුෂ්ට වූ ලෝභයට ඇත්තේ ස්වල්ප වූ අපිරිසිදු බවකි. නමුත් එය ඉවත් කිරීමට අපහසුය. දුෂ්ට වූ

ක්‍රෝධයට ඇත්තේ වැඩි අපිරිසිදු බවකි. නමුත් එය ඉවත් කිරීමට පහසුය. දුෂ්ට වූ මෝහයට ඇත්තේ වැඩි අපිරිසිදු බවකි. එය පහසුවෙන් මැඩලිය නොහැක.

මිනිසුන්ට සත්‍ය වූ සතුටක් ගෙනදෙන්නේ කුමකින් ද යන්න නිවැරදිව විනිශ්චය කිරීමෙන් ද ජීවිතයේ අසතුටුදායක සිද්ධීන් හමුවේ මනස දැඩිව පාලනය කිරීමෙන් ද මෙම ක්‍රියා හා කරුණාව පිළිබඳ බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා නිතර මෙනෙහි කිරීමෙන් ද කොයිවිටෙක හෝ කොතැනක හෝ නැගෙන මේ ගිනි නිවා දැමිය යුතුය.

4. ලෝභ ද්වේෂ මෝහයන් උණ රෝගයක් වැනිය. කිසිවෙක් මෙම උණෙන් පෙළෙයි නම් ඔහු සුවදායී කාමරයක සැතපී සිටියත් නිදි නොලැබ හෙතෙම දුක් විඳින්නේ වෙයි.

එබඳු උණ රෝගයක් නොමැති අය කිසි විටකත් නිදා ගැනීමේ අපහසුකම නොමැතිව සාමකාමීව නිදා ගනිති. ශීත කාලයේ රාත්‍රියක වුවද, තුනී කොළ තැවරූ බිමෙහි වුවද, ග්‍රීෂ්ම කාලයේ දොරවල්වලින් ආවරණය කරන ලද කුඩා කාමරයක වුව ද ඔවුහු සැපසේ නිදා ගනිති.

එබැවින් මිනිසා දුක් විඳීමට ප්‍රමුඛ වන්නේ මෙකී තෘෂ්ණාව ක්‍රෝධය හා මෝඛකම වේ. මෙම දුක්ඛමූලයන් ඉවත් කිරීමට කෙනෙකු සිල්පද සමාදන් විය යුතුය. මනසේ එකඟ බව ප්‍රගුණ කළ යුතුය. එමෙන්ම ප්‍රඥාව තිබිය යුතුය. සිල් සමාදන් වීමෙන් ලෝභය හා සම්බන්ධ කෙලෙස් ඉවත් වේ. ද්වේෂය හා සම්බන්ධ කෙලෙස් මනසේ නිවැරදි එකඟ බවින් ඉවත් වේ. මෝහය හා සම්බන්ධ කෙලෙස් ප්‍රඥාවෙන් ඉවත් වේ.

5. මිනිස් ආශාවන් අසීමිතය. එය ලුණු මිශ්‍ර වතුර බොන්නා වූ මිනිසෙකුගේ පිපාසාව මෙනි. හෙතෙම කෙතරම් වතුර බීවත් තෘප්තියට පැමිණෙන්නේ නොවෙයි. එහෙත් පිපාසය වැඩිවනු පමණි.

එබැවින් යම් මිනිසෙකු ඔහුගේ ආශාවන් මුදුන්පත් කර ගැනීමට ප්‍රයත්න දරන්නේ යම්සේ ද හෙතෙම මානසික කනස්සල්ලට භාජනවන්නේ ස්වකීය දුක දියුණු තියුණු කර ගන්නේය.

ආශාවන්වල තෘප්තියට පැමිණීම කිසි විටකත් නැත. එය නිතරම කිසිදා සංසිද්විය නොහැකි නොසන්සුන් බව හා නොරිස්සන ගතිය ඉතිරි කර යන්නේය. එමෙන්ම ඔහුගේ ආශාවන් තෘප්තිමත් කර ගැනීම වළක්වන්නේ නම් ඔහු බොහෝ විට පිස්සෙකු බවට පත්වන්නේය.

තම ආශාවන් තෘප්තියට පත් කර ගනු වස් මිනිස්සු එකිනෙකා සමග පොර වදිති. සටන් කරති. රජෙක් තවත් රජකු සමග, දාසයෙක් දාසයෙකු සමග, දෙමව්පියෝ දරුවන් සමග, සහෝදරයා සහෝදරයෙකු සමග, සහෝදරිය සහෝදරියක සමග, මිත්‍රයා මිත්‍රයෙකු සමග පොර බදිති. එපමණක් නොව ඔවුහු සිය ආශාවන් තෘප්තිමත් කර ගැනීමට එකිනෙකා මරති.

මිනිස්සු බොහෝ විට සිය තෘෂ්ණාවන් මුදුන්පත් කරගැනීමට ගන්නා උත්සාහයේ දී සිය ජීවිත විනාශ කර ගනිති. ඔවුහු සොරකම් කරති. රවටති. කාමයේ වරදවා හැසිරෙති. ඉන්පසු එහි එල විපාක වශයෙන් නින්දාවන්ට භාජනය වේ. පසුව නිතැතින්ම දඬුවම් ලබමින් දුක් විදිති.

කාම සන්තර්පණය අවසානයේ දී අසතුට සහ දුක ගෙනෙන බව හොඳාකාරව දකිමින් ඔවුහු සිය කයින් වචනයෙන් සහ සිතෙන් පවිකම් කරති. ආශාවන් එතරම්ම බලවත්ය. ඉන්පසු ඊළඟ භවයේදීත් විවිධ දුක් විදිති.

6. මෙලොව ඇති සියලුම කෙලෙස් අතරත අතිශයින් තියුණු වන්නේ තෘෂ්ණාවයි. ලොව ඇති අතික් සියලුම කෙලෙස් ඒ පසුපස යයි. තෘෂ්ණාව අනෙක් කෙලෙස්වලට වැඩෙන්න භූමිය ලබා දෙයි. තෘෂ්ණාව ලොව ඇති සියලු හොඳ ක්‍රියා කා ගිල දමන රාක්ෂයකු වැනිය. දැඩි තෘෂ්ණාව මල්වත්තක සැඟ වී සිටින

සර්පයකු සේය. ලස්සන පමණක් සොයා එන්නවුන් උග විනාශ කර දමයි. තෘෂ්ණාව ගසක මතු පිට සිසාරා අතුපත් ඇදී යන වැලක් සේය. තෘෂ්ණාව සිය අඬු මිනිස් හැඟීම් වෙත විහිදුවා මනස වියළී යන තුරු එහි යහපත් දේ උරා බොයි. තෘෂ්ණාව දුෂ්ට රකුසකු විසින් දමන ලද ඇමකි. එය ගිලින මෝඩ මිනිසුන් අපායට ඔහු ඇදගෙන යයි.

වියළි ඇට කටුවක් රුධිරයේ ආග්‍රහණයෙන් යුතු වන්නේ බල්ලා එය දැඩි ආශාවෙන් විඩා වනතුරු සපා කන්නේය. එමෙන්ම තෘෂ්ණාවද මිනිසාට බල්ලාට මෙම කටුව මෙනි. හෙතෙම ද විඩාවට පත්වන තුරු තෘෂ්ණාවට ගිජු වන්නේය.

එක් මස් කැල්ලක් රුදුරු මාගයන් දෙදෙනෙකුට විසිකරන ලදුවහොත් උන් දෙදෙනා එය ලබා ගැනීමට එකිනෙකා නිය පහරින් සටන් කරති. අඥාන මිනිසා සුළං පහරට විරුද්ධව ගෙන යන හුළුඅක්ක නිසා තමාම දවන්නේය. මෙම මාගයන් දෙදෙනා මෙන් ද මෝඩ මිනිසා මෙන් ද මිනිස්සු තමන්ගේ ලෞකික ආශාවන් නිසා ඔවුන්ම පුළුස්සා ගනිති. හිංසා කර ගනිති.

7. විෂ ඊවලින් බාහිර ශරීරය රැක ගැනීම පහසුය. එහෙත් මනස තුළම ඇතිවන විෂ ඊවලින් මනස රැකගත නොහැක. ලෝභ, ද්වේෂ හා මෝහයන් මමත්වය හා බැඳුණු මුලාවීම් ද යන මේ විෂ සහිත ඊ

සතර මනස තුළම හටගන්නේය. එමෙන්ම මරණිය විෂවලින් එය දූෂ්‍ය කරන්නේය.

ලෝභ, ද්වේෂ මෝහයන්ගෙන් මිනිසුන් දූෂ්‍ය වූ විට ඔවුහු බොරු කියති. අනුන් රවටති. බණිති. අපැහැදිලි වචන ඇත්තෝ වෙති. අනතුරුව මැරීමෙන්, සොරකම් කිරීමෙන්, කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් ඔවුන්ගේ වචන ක්‍රියාවට නගති.

සිතේ පවතින මෙම දූෂිත තත්ව තුන ද හතරවැදැරුම් වාචික දොස් ද ක්‍රිවිධ කායික වැරදි තුන ද එකතු කළ විට දසවැදැරුම් මහා අකුසල වන්නේය.

ඉදින් මිනිස්සු බොරු කීමට පුරුදු වෙත් ද ඔවුහු නොදැනුවත්වම සෑම කළ හැකි වැරද්දක්ම කරති. රෝද්‍රව යමක් කිරීමට හැකිවීමට ප්‍රථමයෙන් ඔවුන් බොරු කිව යුතුය. බොරු කීමට පටන්ගත් වේලෙහි සිට නොදැනුවත්වම නපුරු අයුරින් ඔවුහු ක්‍රියා කරති.

කෑදරකම, අධික තෘෂ්ණාව, භය, ක්‍රෝධය, අභාග්‍යය හා නොසතුටුභාවය ආදී සියල්ල මෝඛකම හේතුවකට ගෙන ඇති වේ. මේ අනුව විෂ අතරත බලවත්ම විෂ වන්නේ මෝඛකමයි.

8. තෘෂ්ණාව නිසා ක්‍රියාවන් ඇති වේ. ක්‍රියාවන්ගෙන් දුක ඇති වේ. තෘෂ්ණාව ක්‍රියාව හා දුක අවසානයක් නැතිව කරකෙන රෝදයක් වැනිය. මේ රෝදයේ කරකීමට ආරම්භයක් හෝ අවසානයක් නොමැත. මිනිසුන්ට එම සංසාර චක්‍රයෙන් වෙන් වී යා නොහැක. මෙම සංසාර චක්‍රයට අනුව නැවත නැවත උපදිමින් එක් ජීවිතයක් තවත් එකකට සම්බන්ධව ගමන් කෙරේ.

කෙනෙකු මේ අනන්ත වූ සසර තුළ පිවිසූ සිය ඇටකටු සහ අළු එකතු කරන්නේ නම් එය කන්දක් මෙන් උස්වනු ඇත. කෙනෙකු සසර තුළ ඔහු බිව් මව්කිරි එකතු කරන්නේ නම් එය සාගරයට වඩා ගැඹුරු වනු ඇත.

සියල්ලන් තුළම බුද්ධ ස්වභාවය තිබුණ ද ලෞකික ආශාවන් නැමති කෙලෙස් තුළ එය ගැඹුරින් වැසී ඇත. ඒ නිසා එය බොහෝ කාලයක් අප්‍රකටව පවතී. දුක් මේ තරම් පොදු දෙයක් වී ඇත්තේත් දුක්බිත ජීවිත සදාතනිකව නැවත ඇතිවන්නේත් මේ කරුණ නිසයි.

II

මිනිසාගේ ස්වභාවය

1. මිනිසාගේ ස්වභාවය විනිවිද දැකිය නොහැකි සේ ඝනව වැඩුණු කැලෑවක් වැනිය. සමාන කර බලන කල සතෙකුගේ ස්වභාවය අදහාගැනීම පහසු දෙයකි. කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් 4 ක් තුළින් අපට සාමාන්‍ය වශයෙන් මිනිසාගේ ස්වභාවය වර්ග කළ හැක.

පළමුව වැරදි ඉගැන්වීම නිසා ශරීරයට දුක් දෙන ක්‍රියාමාර්ගයන් අනුගමනය කිරීමෙන් දුක්විඳින අය සිටිති. දෙවනුව නපුරු ක්‍රියාවලින් ද සොරකම් කිරීම, ප්‍රාණඝාත වැනි අකුසල කර්මවලින් ද අනුනට හිංසා කිරීම ආදියෙන් අනුන්ට දුක් දෙන අය සිටිති. තුන්වෙනුව තමා ද ඇතුළු ව අනුන් ද එකට දුක් විඳීමට සලසන අය සිටිති. සතරවෙනුව තමන් ද දුක් නොවිඳි අන් අය ද දුකින් මුදාගෙන සිටින්නෝ ද වෙති. අවසාන කොටසින් දැක් වූ මිනිස්සු බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය අනුගමනය කිරීමෙන් ලෝභ ද්වේෂ මෝහයන්ට යටත් නොවෙති. ඔවුහු ප්‍රාණඝාතය හෝ සොරකම් කිරීමෙන් තොරව කරුණාවෙන් සහ ප්‍රඥාවෙන් යුතු සාමකාමී ජීවිත ගත කරති.

2. ලෝකයේ මිනිසුන් වර්ග තුනක් ඇත. පළමු කොටස ගලක කොටන ලද අකුරු මෙනි. ඒ අය පහසුවෙන් ක්‍රෝධයට යට වී සිය ක්‍රෝධ සිතුවිලි දීර්ඝ කාලයක් තුළ තබා ගනිති. දෙවැනි කොටස වැල්ලේ ලියන ලද අකුරු වැනිය. ඒ අය ද ක්‍රෝධයට යට වෙති. එහෙත් ඔවුන්ගේ ක්‍රෝධ අදහස් ක්ෂණයකින් පහ වේ. තුන්වෙනි කොටස ගලා යන ජලයේ ලියන ලද අකුරු වැනිය. ඒ අය පසුගිය දේ ගැන සිතවිලි තබා නොගනිති. ඔවුහු පරුෂ වචන හා සම්ප්‍රලාපයන් නොසලකා අමතක වීමට ඉඩ හරිති. එබැවින් ඒ අයගේ සිත නිතරම සුපිරිසිදු බවින් යුතු වේ.

තවත් මිනිසුන් වර්ග තුන් කොටසක් ඇත. පළමු කොටස බොහෝ ආඩම්බර අයයි. ඔවුහු දුරදිග නොබලා ක්‍රියා කරති. එමෙන්ම කිසිදා තෘප්තිමත් භාවයකට නොපැමිණෙති. ඔවුන්ගේ ස්වභාවයන් තේරුම් ගැනීමට පහසුය. කරුණාවන්ත වූ ද සැමවිට සොයා බැලීමෙන් පසුව ක්‍රියා කරන පිරිසක් ඇත. ඔවුන්ගේ ස්වභාවයන් තේරුම් ගැනීමට අපහසුය. සම්පූර්ණයෙන් ආශාවන් ප්‍රහීන කළ කොටසක් ඇත. ඔවුන්ගේ ස්වභාවයන් තේරුම් ගැනීමට හැකියාවක් නැත.

මේ ආකාරයෙන් මිනිසුන් බොහෝ විවිධාකාරයන්ගෙන් වර්ග කළ හැකිය. නමුත් කෙසේ නමුදු, ඔවුන්ගේ ස්වභාවයන් තේරුම් ගැනීම ඉතා දුෂ්කරය. බුදුන්වහන්සේ පමණක් උන්වහන්සේගේ ප්‍රඥාවෙන් ඔවුන් තේරුම්ගෙන විවිධ වූ දේශනාවන් මගින් ඔවුන්ට මග පෙන්වති.

III

මනුෂ්‍ය ජීවිතය

1. මනුෂ්‍ය ජීවිතය මනාව විදහා පාන එක් උපමා කථාවක් ඇත. කලෙක එක් මිනිසෙක් ගංගාවක ගලායන දියාවට සිය බෝට්ටුව යාත්‍රා කළේය. ගඟ අද්දර සිටි එක් කෙනෙක් ඔහුට “ඔතරම් සතුටින් දියදහරාව ඔස්සේ පැදවීම නතර කරන්න. ඉදිරියට ප්‍රපාත හා භයානක දියසුළි ඇත. ගල්පර අද්දර කිඹුලන් හා දිය රකුසන් අරක්ගෙන ඇත. ඔබ ඔය ගමන දිගටම ගෙන ගියහොත් ඔබගේ විනාශය ඇති වන්නේ යැයි” අනතුරු ඇඟවීය.

මේ උපමා කථාවේ එන “වේගවත් ජල ධාරාව” රාශික ජීවිතයයි. “ඉතා සතුටින් පැදීම” යනු කෙනෙකුගේ ආශාවන්ට නිදහසේ හැසිරීමට ඉඩ හැරීමයි. “ඉදිරියට ඇති වේගවත් ජල ධාරාව” යනු ඒ අනුව එන දුක සහ වේදනාවන්ය. “දිය සුළි” යනු සතුටයි. “දිය රකුසන් හා කිඹුලන්” යනු කාමභෝගී ජීවිතයක එන ජරාව හා මරණයයි. “ගඟ අද්දර සිටි අනතුරු හඟවන්නා” බුදුන්වහන්සේයි.

තවත් උපමා කථාවක් ඉදිරිපත් කරමි. අපරාධයක් කළ මිනිසෙක් දුවන්නේය. ආරක්‍ෂක හටයෝ කීපදෙනෙක් ඔහු පසුපස ලුහුබදිති. ඔහු ලුහුබැඳ යන ආරක්‍ෂක හටයන්ගෙන් සැඟවී සිටීම් වස් වැල්වලින් ගහන ලිඳකට බසින්නේය. හේ ලිඳ තුළට යත්ම ලිඳ

තුළ සර්පයන් ඇති බැව් දකින්නේය. හේ ජීවිත ආරක්ෂාව සඳහා එක් වැලක එල්ලෙන්නේය. ටික වේලාවකින් අත් විඩාවට පත්වන්නේ සුදු හා කළු මීයන් දෙදෙනෙකු ඔහු එල්ලී සිටින වැල කපන බැව් ඔහු දකියි.

ඉදින් වැල බිඳුනහොත් හේ සර්පයන්ගේ මුඛයට වැටී විනාශ වන්නේය. ක්ෂණයකින් උඩ බලන හේ තමාගේ ඔළුවට උඩින් එල්ලෙන මීවදයෙන් මී වැහිරෙන බැව් දකියි. මිනිසා තමාගේ සියලු භයානක උපද්‍රවයන් අමතක කොට සතුටින් ඒ මී පැණි කෑමට පටන් ගනියි.

“මිනිසෙකු” යනු දුක් විඳීමට සහ තනිවම මරණයට පත්වීමට උපන් පුද්ගලයායි. “ආරක්ෂක භටයන් සහ සර්පයන්” යනු සියලු ආශාවන් සහිත ශරීරයයි. “වැල්” යනු මිනිස් ජීවිතයේ අවිච්ඡින්න පැවැත්මයි. “සුදු හා කළු මීයන්” යනු දිවා රෑ හා ගෙවියන වර්ෂයන් දක්වන කාල සීමාවයි. මීපැණිවලින් කල් ගිය දුක් අමතක කරවන කායික සැප පෙන්නුම් කරයි.

2. මෙහි තවත් උපමා කථාවක් ඉදිරිපත් කරමි. එක් රජකෙනෙක් සර්පයන් හතර දෙනෙකු ගෙන පෙට්ටියක බහා එය සිය සේවකයෙකුට මනාව රැකබලා ගන්නා ලෙස අණ කරයි. එමෙන්ම එක සර්පයෙකු හෝ කේන්ති කරගනු ලබුවහොත් ඔහුට මරණ

දඬුවම දෙන බවට අනතුරු හඟවයි. සේවකයා බියෙන් එම පෙට්ටිය විසිකොට පැන යාමට තීරණය කරයි.

රජු ආරක්ෂක හටයින් පස්දෙනෙකු ඔහු ඇල්ලීම පිණිස පිටත් කර යවයි. ඔවුහු එම සේවකයා ආරක්ෂිතව ආපසු ගෙන යාමට සිතා මිත්‍ර ලීලාවෙන් පළමුව ඔහු වෙත යති. නමුත් සේවකයා ඔවුන්ගේ මිත්‍රත්වය විශ්වාස නොකර වෙනත් ග්‍රාමයකට පලා යයි.

ඉන්පසු සිහිනෙන් ඔහුට එක් කටහඬක් කියා සිටියේ මෙම ගමේ ඔහුට ආරක්ෂිත තැනක් නොමැති බවත් සොරු හයදෙනෙකු විසින් ඔහුට පහර දෙන බවත්ය. ඒ නිසා සේවකයා බියෙන් එතැනින් පලා යයි. ඔහු ඔහුගේ ගමන් මග වළක්වන කැලැබද ගංගාවක් සමීපයට එයි. ඔහු පසුපස එන උවදුරු පිළිබඳ සිතා පහුරක් තනා එම ගඟ සාර්ථකව තරණය කොට ඔහු අවසානයේදී ආරක්ෂාව සහ සාමය ලබයි.

“පෙට්ටියේ සිටින සර්පයින් සතර දෙනා” මාංශ සිරුරු තනන පෘතුචිය, චතුර, ගිනිදර හා වාතය පෙන්නුම් කරයි. තෘෂ්ණාවට ගොදුරු වන ශරීරය මනසේ සතුරෙකි. එබැවින් ඔහු ශරීරයෙන් පැන යාමට උත්සාහ කරයි.

“සුභද ලීලාවෙන් එන ආරක්ෂක හටයන් පස්දෙනා” යනු සිරුර සහ මනස සකස් කරන රූප, වේදනා, සඤ්ඤා, සංඛාර සහ විඤ්ඤාණ යන ස්කන්ධ පහයි.

“ආරක්ෂිත පෙදෙස” යනු කිසිසේත් ආරක්ෂාවක් නැති ඉන්ද්‍රියයන් හයයි. “සොරු හයදෙනා” යනු ඉන්ද්‍රියයන් හයේ අරමුණු හයයි. මේ අයුරින් ඉන්ද්‍රියයන් හයේ ඇති උවදුරු දැක නැවතත් පලා යන ඔහු ලෞකික ආශාවන් නැමැති සැඩ ජලපහර වෙත එයි.

ඉන්පසු ඔහු තමාම බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා නමැති පහුරක් බැඳ ආරක්ෂිතව එම සැඩපහර තරණය කරයි.

3. පුතකුට සිය මවට උපකාර කළ නොහැකි එමෙන්ම මවකට සිය පුතකුට උපකාර කළ නොහැකි උපද්‍රවයන්ගෙන් පිරි අවස්ථා තුනක් ඇත. එනම් ගින්න, ජලගැල්ම සහ සොරකම යනුයි. නමුත් මෙම අවදානම් සහිත දුක්මුසු අවස්ථාවන්හිදී පවා එකිනෙකාට උදව් කර ගැනීමේ අවස්ථාවක් තිබෙනු ඇත.

නමුත් මවකට සිය පුතණුවන් බේරාගැනීමට හෝ පුතෙකුට සිය මව බේරා ගැනීමට නොහැකි අවස්ථා තුනක් ඇත. මෙම

ත්‍රිවිධ අවස්ථා නම් රෝගී අවස්ථාව, ජරාවට යන අවස්ථාව සහ මැරෙන අවස්ථාවයි.

මව වයසට යන අවස්ථාවේදී තම මවගේ එම තත්ත්වය පුතෙකුට කෙසේ භාරගත හැකිද? සිය පුතණුවන් රෝගී වූ විට එය මවකට කෙසේ භාරගත හැකිද? මරණය ළඟා වූ විට එකිනෙකා කෙසේ පිහිට වන්නේ ද? කෙතරම් ආදරය දැක්වුවත් කෙතරම් එකිනෙකාට සුහද වුවත් මෙබඳු අවස්ථාවන්වලදී එකිනෙකාට උදව් කළ නොහැක.

4. එක් කලෙක අපායේ යම රජු, වැරදි වැඩ කර අපාගත වූ මිනිසෙකුගෙන් ඔහුගේ ජීවිතයේදී කළ නරක වැඩ ගැන විමසුවේය. ඔහුගේ ජීවිත කාලයේදී දේවදූතයන් තිදෙනා හමු වූණාදැයි විමසීය. ඔහු පිළිතුරු දෙමින් “දේවයන් වහන්ස, මට එබඳු කිසිවකු හමු වුණේ නැතැයි” කීය.

නැවත යමරජු ඔහුගෙන් වයස නිසා කොන්ද නැමුණු හැරමිටියක් රැගෙන යන මහල්ලෙකු කවදාවත් මුණ නොගැසුණේදැයි ඇසීය. මිනිසා පිළිතුරු දෙන්නේ “එසේ ය, දේවයන් වහන්ස, එබඳු අය නිතරම මට හමු වී ඇත.” එවිට යමරජු ඔහුට “ඔබ වර්තමාන මේ දඬුවමින් දුක් විඳින්නේ ඔබත් මහළු වියට පත්වීමට පෙර ඔබ ඔබගේ වර්යාවන් වහා වෙනස් කළ යුතු යැයි ඔබට අනතුරු හඟවමින් ඒ මහළු මිනිසා තුළින් එවන ලද

දේවදූතයා හඳුනා නොගත් නිසා යැයි කීවේය.” යමරජු නැවත අසන්නේ ඔබට කිසිදා ලෙඩ වූ දුප්පත් යහළුවන් නොමැති මිනිසෙකු හමු වූයේ දැයි ඇසීය. හේ පිළිතුරු දෙන්නේ “එසේ ය, දේවයන් වහන්ස, මා බොහෝ ඵලෙස මිනිසුන් දැක ඇත.” එවිට යමරජු ඔහුට පිළිතුරු දෙන්නේ “ඔබගේ ලෙඩ ගැන අනතුරු ඇඟවීමට මේ රෝගී පුද්ගලයන් තුළින් එවන ලද දේව දූතයන් බවට හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වීම නිසා ඔබ මෙම ස්ථානයට පැමිණ ඇතැ”යි කීවේය.

එවිට යමරජු නැවත ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කරන්නේ “කවදා හෝ දුටුවේදැයි යි විමසීය. මිනිසා පිළිතුරු දෙන්නේ “එසේ ය, දේවයන් වහන්ස, මා කීපවිටක්ම දැක ඇත.” යමරජු ඔහුට පවසන්නේ “ඔබට අනතුරු හැඟවීම සඳහා මේ මිනිසුන් තුළින් එවන ලද දේවදූතයන් ඔබ හඳුනා නොගත් නිසා ඔබ මේ ලෝකයට රැගෙන ආවේ යැයි” පැවසීය. ඉදින් “මේ දේවදූතයින් හඳුනාගෙන ඔවුන්ගේ අනතුරු හැඟවීම් භාරගෙන ඔබේ වර්යාවන් වෙනස් කළේ නම් මෙම දුක්ඛිත ස්ථානයට ඔබ නොඑනු ඇතැ”යි කීවේය.

5. කලෙක කිසාගෝතමී නම් වූ තරුණ කාන්තාවක් වූවාය. ඕ තොමෝ ඉතා පොහොසත් කෙනෙකුගේ භාර්යාවක් වූවා, තම එකම දරුවාගේ මරණයෙන් සිහි විකල් වූවාය. ඕ සිය මළ දරුවාගේ මළකඳ රැගෙන ගෙයක් ගෙයක් පාසා දරුවා සුවපත් කරන ලෙස ඉල්ලමින් ගියාය.

ඇත්ත වශයෙන්ම ඔවුන්ට ඇයට කළ හැකි දෙයක් නොවීය. එහෙත් අන්තිමේ දී බුදුන්වහන්සේගේ අනුගාමිකයෙක් ජේතවනාරාමයේ වැඩ සිටින බුදුන්වහන්සේ හමුවන්නට යන ලෙස ඇයට අවවාද කළේය. ඇය ඒ අනුව මළ දරුවා බුදුන්වහන්සේ හමුවට රැගෙන ආවාය.

බුදුන්වහන්සේ ඇ දෙස අනුකම්පාවෙන් බලා “මේ දරුවා සුවපත් කිරීමට නම් මට කිසිදා මරණයක් නොවූ ගෙයකින් අබ ඇට ස්වල්පයක් ගෙනෙන්නැ” යි වදාළහ. එවිට ඒ උමතු ස්ත්‍රිය ගොස් කිසිදා මරණයක් නොවූ ගෙයක් සොයන්නී නමුත් ඒ සියල්ල නිශ්ඵල විය. අවසානයේදී ඇය බුදුන්වහන්සේ හමුවට නැවත පැමිණියාය. උන්වහන්සේගේ ශාන්ත පෙනුම ඉදිරියේ ඇයගේ මනස පැහැදිලි විය. උන්වහන්සේගේ වචනවල තේරුම ඇය අවබෝධ කරගත්තාය. ඇ ඒ මළ කඳ රැගෙන ගොස් වළලා දමා බුදුන්වහන්සේ වෙත පැමිණ බුදුන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකාවක් බවට පත් විය.

IV

මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ යථා තත්ත්වය

1. මෙලොව මිනිසුන් ආත්මාර්ථකාමීත්වයට හා අනුකම්පා රහිත බවට නැඹුරු වී ඇත. ඔවුහු එකිනෙකාට ආදරය කරන්නේත් ගෞරව කරන්නේත් කෙසේද යන්න නොදනිති. ඉතා කුඩා දේ පිළිබඳව ඔවුහු වාද කරති. දබර කරති. එය ඔවුන්ගේම හානියට සහ දුකට හේතු වේ. ජීවිතය අසතුටින් පිරී මලානික ඒකාකාරී බවකට පත් වන්නේය.

දුප්පත් පොහොසත් බව නොසලකා ඔවුහු මුදල් පිළිබඳ අසහනයට පත් වෙති. ඔවුහු දුප්පත් බවින් දුක් විඳිති. එමෙන්ම ඔවුහු ධනය නිසා දුක් විඳිති. හේතුව ඔවුන්ගේ ජීවිත ලෝභ කමිත් පාලනය වන බැවිනි. ඔවුහු කිසිදා සෑහීමට පත් නොවෙති. කිසිදා තෘප්තිමත් නොවෙති.

පොහොසත් මිනිසා ඔහුට එක වත්තක් තිබෙනම් ඒ ගැන කරදර වෙයි. සිය නිවාසය සහ අනෙකුත් තමන්ට අයිති දේ ගැන ඔහු කරදර වෙයි. අනතුරුව ඔහු මරණය ගැන කරදර වෙයි. එමෙන්ම ඔහුගේ ධනය ක්‍රමානුකූලව සංවිධානය කිරීම ගැන කරදර වෙයි. ඇත්ත වශයෙන් ම ඔහු මරණයට යන්නේ තනිවයි. කිසිවෙක් ඔහු සමග මරණයට නොයති.

දුප්පත් මිනිසා නිතරම අගහිඟකම්වලින් දුක් විඳියි. මෙය ඉඩමක් කඩමක් සහ ගෙයක් දොරක් සඳහා කෙළවරක් නැති ආශාවන් උපදවීමට උදව් කරයි. දැඩි ආශාවෙන් දැවෙමින් ඔහු සිය කය සහ මනස විඩාවට පත්කර ගනියි. එමෙන්ම සිය ජීවිතයේ මැද වයසේදී ඔහු මරණයට පත් වෙයි.

මුළු ලෝකය ම ඔහුගේ ශක්තිය උරගා බැලීමට නැගී සිටියාක් මෙනි. දිගු ගමනක් යෑමට තිබුණත් මරණයට යන මග හුදකලා බවක් දනවයි. ඔහු සමග යෑමට මිතුරන් නැත.

2. දැන් ලෝකයේ නරක (අයහපත් දේ) පහක් ඇත. පළමුවැන්න, කුරිරු බවයි. සියලු සත්තු කුහුඹි වැනි කෘමීන් පවා එකිනෙකා පරයා කටයුතු කරති. ශක්ති සම්පන්නයෝ දුර්වලයන් මැඩ පවත්වති. දුර්වලයෝ ශක්ති සම්පන්නයන් රවටති. සෑම තැනකම කුූරුකම හා සටන්කාමී බව ඇත.

දෙවැන්න, පියකුගේ හා පුතෙකුගේ අයිතීන් අතර ඇති පැහැදිලි මායිමක් දක්නට නො ලැබීම. එසේම වැඩිමහළු සහෝදරයා හා බාල සහෝදරයා අතර, ස්වාමියා හා භාර්යාව අතර, වැඩිමහළු ශ්‍රෝතිවරයන් සහ බාල ශ්‍රෝතිවරයන් අතර එබඳු පැහැදිලි මායිමක් නැත. සැමවිටම සියල්ලෝම තමා ඉහළම කෙනා වීමටත් අනික් අයගෙන් වාසියක් ලබා ගැනීමටත් කැමති වෙති.

ඔවුහු එකිනෙකා රවටති. එහි රැවටීම ඇත. එමෙන්ම අවංක බවක් නැත.

තුන්වැන්න ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපක්‍ෂය අතර ඇති හැසිරීම් රටාව පිළිබඳ පැහැදිලි සීමාවක් නොමැති බවයි. සියල්ලන්ටම සමහර අවස්ථාවන්වල සැකකටයුතු ක්‍රියා සඳහා, බොහෝ විට වාද සටන්, අසාධාරණයන් සහ කෲරකම් සඳහා යොමු කෙරෙන අපිරිසිදු එමෙන්ම සරාගී සිතුවිලි සහ ආශාවන් ඇති වේ.

හතරවැන්න, අනුන්ගේ අයිතීන් පිළිබඳව නොසලකා හැරීමට, අනුන්ගේ වියදමින් තමන්ගේ වැදගත්කම වැඩිකර ගැනීමට, හැසිරීම පිළිබඳ නරක ආදර්ශයන් තැබීමට, ඔවුන්ගේ කථාවෙන් අසාධාරණ වී අන් අය රැවටීමට නින්දා අපහාස කිරීමට සහ හිරිහැර කිරීමට මිනිසුන්ට ප්‍රවණතාවක් තිබීමයි.

පස්වැන්න, අන් අය වෙනුවෙන් කළ යුතු ඔවුන්ගේ යුතුකම් අතපසු කිරීමට මිනිසුන්ට ප්‍රවණතාවක් ඇත. ඔවුහු තමන්ගේ සැප පහසුකම් සහ ආශාවන් පිළිබඳ පමණට වඩා සිතති. අනුන්ගෙන් ලබන ලද විශේෂ සැලකිලි ඔවුහු අමතක කරති. එමෙන්ම ඔවුහු ඉතා අසාධාරණයක් වන අයුරින් අන්‍යයන්ට හිරිහැර කරති.

3. මිනිසුන් එකිනෙකා පිළිබඳ වඩාත් කරුණාවන්ත විය යුතුය. එකිනෙකාගේ යහපත් ගතිගුණවලට ගෞරව කළ යුතුය. එමෙන්ම එකිනෙකාගේ ගැටලුවලදී උදව් කළ යුතුය. නමුත් ඒ වෙනුවට ඔවුහු ආත්මාර්ථකාමී බවින් යුතු තද හදවත් ඇත්තෝ බවට පත්වෙති. ඔවුහු ඔවුන්ගේ පරාජයන්හිදී එකිනෙකාට අවමන් කරති. අන් අය ලාභ ලබන විට අකමැති වෙති. මේ විරුද්ධතාවන් කාලයක් සමග වඩාත් නරක අතට වර්ධනය වී අවසානයේදී ඒවා ඉවසාගත නොහැකි තත්ත්වයට පත්වේ.

අකමැත්ත පිළිබඳ මේ හැඟීම් ප්‍රවණඛ ක්‍රියාවන්ගෙන් වහා අවසන් නොවේ. නමුත් ඒවා වෛරී සහ ක්‍රෝධසහගත හැඟීම් සමග ජීවිතයට විෂ කවයි. මෙම හැඟීම් මනසේ තදින් කාවද්දයි. මේ හැඟීම්වලින් ලකුණු වූ මනස මිනිසුන් සසරට ගෙන යයි.

ඇත්ත වශයෙන් ම, මෙම කාම ලෝකයේ මිනිසා හුදෙකලාව උපදියි. හුදෙකලාව මිය යයි. එබැවින් මරණයෙන් පසුව එන ජීවිතයේදී දඬුවම් බෙදා ගැනීමට කිසිවෙකු නැත.

හේතු ඵල ධර්මය ලොව ස්වභාවයයි. සෑම පුද්ගලයකුම තම තමන්ගේ පාපය නමැති බර උසුලාගෙන යා යුතුයි. එමෙන් ම හුදෙකලාවට දඬුවම් විදිය යුතුය. මෙම හේතුඵල දහමම යහපත් ක්‍රියාවන් පාලනය කරයි. කරුණාබර හා අනුකම්පා සහිත ජීවිතය අනාගතය සැපවත් කිරීමේ භාග්‍ය ලබා දෙන්නේය.

4. කාලය ගතවීමෙන් මිනිස්සු ඔවුන් කොතරම් තදින් තෘෂ්ණාවෙන්, පුරුදුවලින් සහ දුකින් බැඳී ඇත්දැයි දකිති. ඔවුහු බොහෝ කණගාටුවට සහ අධෛය්‍යීයට පත්වෙති. බොහෝවිට ඔවුහු ඔවුන්ගේ අධෛය්‍යීයට පත්වීම තුළ අන් අය සමග දබර කරමින් පාපයේ වඩාත් ගැඹුරට ගිලෙති. එමෙන්ම සත්‍ය මාර්ගය අනුගමනය කිරීමේ උත්සාහය අතහරිති. බොහෝ විට ඔවුන්ගේ ජීවිත ඔවුන්ගේ කාරකම් මැද අකාල අවසානයකට පත්වන අතරක ඔවුහු සැමදා දුක් විඳිති.

කෙනෙකුගේ අභාග්‍යයන් සහ දුක් වේදනාවන් නිසා මෙම අධෛය්‍යීයට පත්වීම අතිශයින් අස්වාභාවික මෙන්ම දෙවිමිනිස් ලෝක නීතියට ද පටහැනි වන අතරක ඒ නිසාම කෙනෙක් මේ ලෝකයේදීත් මරණින් පසුව එන ලෝකයේදීත් යන දෙලොවදීම දුක් විඳිති.

මේ ජීවිතයේ සියල්ල වෙනස්වන සුළභය. එමෙන්ම අස්ථිරය යන කරුණ සත්‍යයකි. නමුත් කෙනෙකු මෙම කරුණ නොසලකා ඔහුගේ ආශාවන්වලට සතුට සහ තෘප්තිමත් බව සෙවීමට උත්සාහ දැරීම කණගාටුවට කරුණකි.

5. මේ දුක් සහිත ලෝකයේ මිනිසුන් ආත්මාර්ථකාමීව සහ මමත්වයෙන් යුතුව සිතීම සහ ක්‍රියා කිරීම යන්න ස්වාභාවික

දෙයකි. එමෙන්ම ඒ නිසාම දුක සහ අසතුට ඒ අනුව ඒම ද ඒ හා සමානවම ස්වාභාවිකය.

මිනිස්සු ඔවුන්ටම වාසි සලසා ගනිති. අන් අය නොසලකා හරිති. මිනිස්සු සිය ආශාවන් දැඩි ලෝභයටත් කාමුකත්වයටත් සියළු දුස්චරිතයන්ටයත් යෑමට ඉඩ හරිති. මේවා නිසා අසීමිතව ඔවුන් දුක් විඳිය යුතුය.

සුඛෝපභෝගී ජීවිතය එතරම් කාලයක් පවත්නේ නැත. එය ක්ෂණයකින් අවසන් වේ. මෙලොව සදහටම සතුටු වන දෑ කිසිවක් නොමැත.

6. එබැවින් මිනිසුන් ඔවුන් තරුණ සහ ශෝභාසම්පන්නව සිටින කාලයේදීම ලොකික කටයුතු සඳහා ඇති ඔවුන්ගේ සියළු ආශාවන් සහ බැඳීම් ඉවත් කොට සත්‍ය වූ බුද්ධත්වය අවංකව සෙවිය යුතුය. හේතුව බුද්ධත්වයෙන් තොරව ස්ථිර වූ විශ්වාසයක් හෝ සතුටක් නැත.

කෙසේ වෙතත් බොහෝ මිනිස්සු මෙම හේතුවල දහම විශ්වාස නොකරති. නැතහොත් නොසලකා හරිති. යහපත් ක්‍රියා සතුටත් අයහපත් ක්‍රියා අභාග්‍යයත් ගෙනේ යන කරුණ අමතක කොට ඔවුහු තමන්ගේ තෘෂ්ණාවෙන් සහ ආත්මාර්ථකාමීත්වයෙන්

යුතු වර්යාවන් නොකඩවා කරගෙන යති. කෙනෙකුගේ මේ ජීවිතයේදී කරන ක්‍රියා ඊළඟ ජීවිත සකස් කරන්නේය. එමෙන්ම ඔවුන්ගේ පව්වලට ලැබෙන ඵලවිපාක සඳහා අන් අයත් සම්බන්ධ කර ගන්නේය යන කරුණ ඔවුහු ඇත්තෙන්ම විශ්වාස නොකරති.

ඔවුන්ගේ වර්තමාන ක්‍රියා ඔවුන්ගේ ඊළඟ ජීවිතවලට ඇති වැදගත්කම ද ඔවුන්ගේ (දැන්) වේදනාවන්ගේ ඔවුන්ගේ පෙර ජීවිතවල ක්‍රියා සමග ඇති සම්බන්ධතාවය ද මුළුමනින්ම වැරදි ලෙස වටහාගෙන ඔවුහු ඔවුන්ගේ වේදනාවන් ගැන වැළපෙති. හඬති. වර්තමාන තෘෂ්ණාව හා වර්තමාන දුක් විඳීම ගැන පමණක් ඔවුහු සිතති.

මෙලොව කිසිම දෙයක් නිත්‍ය නැත. ස්ථිර නැත. සියල්ල වෙනස් වේ. කෂණිකය. එමෙන්ම කලින් කිව නොහැක. නමුත් මිනිස්සු මෝඩ ද ආත්මාර්ථකාමී ද වෙති. එමෙන්ම ගෙවී යන මොහොතේ ඇති දුක් සහ ආශාවන් ගැන පමණක් සැලකිලිමත් වෙති. ඔවුහු යහපත් ධර්මයට ඇහුම්කන් නොදෙති. ඒවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ නොකරති. ඔවුහු හුදෙක් වර්තමාන ලාභ ප්‍රයෝජන, ධනය හා ආශාවන් ගැන පමණක් වෙහෙසෙති.

7. අනාදීමත් කලක පටන් ගණනය කළ නොහැකි මිනිසුන් සංඛ්‍යාවක් මෙම මෝහයෙන් සහ දුකින් පිරි ලෝකයේ ඉපදෙමින් සිටියි. ඔවුහු තවමත් උපදිති. කෙසේ වෙතත් බුදුන්වහන්සේගේ

දේශනා ලෝකයේ තිබීම, ඒවා මිනිසුන්ට විශ්වාස කළ හැකි වීම සහ ඒවා ඔවුන්ට උපකාරයක් කරගත හැකි වීමත් වාසනාවකි.

එබැවින් මිනිසුන් ගැඹුරින් කල්පනා කළ යුතුය. සිත පිරිසිදුව තබාගත යුතුය. කය භොදින් තබාගත යුතුය. ලෝභය වැනි නරක දේවලින් ඉවත් වී යහපත සෙවිය යුතුය.

අපට භාග්‍යයකට මෙන් බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා පිළිබඳ දැනුම පැමිණ ඇත. ඒවා පිළිබඳ විශ්වාසයක් ඇති කර ගැනීමට උනන්දු වී බුදුන්වහන්සේගේ සුපිරිසිදු භූමියේ ඉපදීමට පැතිය යුතුය. බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම මනාව දැන අත් අය ගමන් කරන තණ්හාහරිත පාපී ගමන් මග අනුගමනය නොකළ යුතුයි. බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා අපට පමණක් තබාගත යුතු නැත. ඒවා පිළිපදිමින් අත් අයට ද එය ලබා දිය යුතුයි.

පස්වෙනි පරිච්ඡේදය

බුදුන්වහන්සේ විසින් දෙන ලද සහනය

I

අමිත බුදුන්වහන්සේගේ ප්‍රතිඥා

1. දැනටමත් විස්තර කළ පරිදි මිනිස්සු පව් නැවත නැවත කරමින් හැමවිටම ඔවුන්ගේ ලෞකික ආශාවන්ට යටත් වෙති. මෙම ආශා හරිත කම්සැප විදීමේ පුරුදු ඔවුන්ගේම ප්‍රඥාවෙන් හා ශක්තියෙන් කඩා දැමීමට නොහැකිව දැරිය නොහැකි ක්‍රියාවල බර උසුලාගෙන යති. මෙලෙස ලෞකික ආශා මැඩ පවත්වා ගැනීමට නොහැකි ව ඔවුන් ඔවුන්ගේ සත්‍ය බුද්ධ ස්වභාවය අවබෝධ කර ගන්නේ කෙසේද?

මනුෂ්‍ය ස්වභාව මනාව වටහා ගත් බුදුන්වහන්සේ මිනිසුන් කෙරෙහි මහා කරුණාව ඇතිව අතිමහත් දුෂ්කරතාවන් වුවද දරමින් ඔවුන් ඔවුන්ගේ හිතීන්ගෙන් සහ දුක්වලින් මිදීමට උන්වහන්සේට කළ හැකි සෑම දෙයක්ම කිරීමට ප්‍රතිඥාවන් කළ සේක. මෙම සහනය ලබාදීම සඳහා උන්වහන්සේ සිතිය නොහැකි අතිත කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ බෝධිසත්වවරයෙකු වශයෙන් පෙනී සිට පහත සඳහන් දස ප්‍රතිඥාවන් කළ සේක.

- (i) "මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු මගේ භූමියේ අත් සියලු දෙනා බුද්ධත්වයට ඇතුළුවීම සහ බුද්ධත්වය අවබෝධ කරගැනීම ස්ථිර වන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.
- (ii) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු මාගේ ස්ථිර වූ ආලෝකය මුළු ලෝකය පුරා විහිදෙන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.
- (iii) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු මගේ ජීවිතය බොහෝ කලක් පැවතීමෙන් අප්‍රමාණ මිනිසුන් සංඛ්‍යාවක් බේරාගන්නා තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.
- (iv) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු දස දිශාවන්හි වැඩ සිටින බුදුවරු එක්වී මගේ නම වර්ණනා කරන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.
- (v) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු අවංක වූ විශ්වාසයෙන් මගේ නම දසවාරයක් නැවත නැවත කීමෙන් මගේ භූමියේ ඉපදීමට අවංක වූ විශ්වාසයෙන් උත්සාහ දරන මිනිසුන් මෙහි ඉපදීමෙන් සාර්ථකත්වයට පැමිණෙන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.
- (vi) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු හැමතැනම මිනිසුන් බුද්ධත්වයට පත්වීමට අධිෂ්ඨාන කරන තුරු යහපත් ගුණ පුරුදු පුහුණු කරන තුරු අවංකව මගේ භූමියේ ඉපදීමට බලාපොරොත්තු වන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා. මේ අයුරින් ඔවුන්ගේ මරණ අවස්ථාවේදී බෝසත්වරු මහා සමුහයක සමග ඔවුන් මගේ සුඛාවතියට පිළිගැනීමට මම පෙනී සිටිමිවා.

(vii) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු හැමතැනම මිනිසුන් මගේ නම අසා මගේ භූමිය ගැන සිතා එහි ඉපදීමට බලාපොරොත්තු වීමෙන් ඒ සඳහා අවංකව ගුණ නමැති බීජ සිටුවීමෙන් ඔවුන්ගේ හිතේ හැටියට සියල්ල සම්පූර්ණ වන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.

(viii) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු මාගේ සුඛාවතී ලෝකයේ උපදින සියල්ලන්ම ඔවුන්ගේ ඊළඟ ආත්ම භාවයේදී බුද්ධත්වයට පත්වන අවස්ථාව වනතුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා. මෙයින් වෙනස්වන්නෝ නම් පෞද්ගලික ප්‍රතිඥාවන් මත මිනිසුන් වෙනුවෙන් අධිෂ්ඨානය නැමැති යුද ඇඳුමින් සැරසී ලෝකයේ යහපත සහ සාමය සඳහා උත්සාහ දරන්නෝය. ඔවුහු අපරිමිත මිනිසුන් ප්‍රමාණයක් බුදුබව සඳහා පමුණුවන්නෝය. එමෙන්ම මහා කරුණාව වඩන්නෝ වෙති.

(ix) මා බුදු බව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු මුළු ලෝකයේම මිනිසුන්ට මාගේ කරුණා ගුණයේ බලපෑමෙන් ඔවුන්ගේ සිත කය පිරිසිදු වීමෙන් ලෞකික දේවලින් ඔවුන් ඉහළට ඔසවා තබන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.

(x) මා බුදුබව අත්පත් කරගන්නේ නමුදු හැමතැන මිනිසුන් මගේ නම අසා ජීවිතය හා මරණය පිළිබඳ නිවැරදි අදහස් ඉගෙන එම පූර්ණ ප්‍රඥාව ලබා ඒ තුළින් තෘෂ්ණාවෙන් හා දුකෙන් පිරි ලෝකය තුළ ඔවුන්ගේ මනස පිරිසිදු බවට හා ශාන්ත බවට පත් කරන තුරු මම සම්පූර්ණ නොවෙමිවා.

මේ අයුරින් මම මේ ප්‍රතිඥාවන් කරමි. මේ ප්‍රතිඥාවන් සම්පූර්ණ වන තුරු මම බුද්ධත්වයට පත් නොවෙමිවා. මාගේ ප්‍රඥාවේ සහ ශීලයේ නිධානයන් නිදහස් කරමින් සහ ආලෝකමත් කරමින් සියලු භූමීන් ප්‍රබුද්ධ කරමින් දුක් විදින සියලු මිනිසුන් මුදවමින් අසීමිත ආලෝකයට මම උල්පතක් වෙමිවා.”

2. මේ අයුරින් ඔහු බොහෝ කල්ප ගණනක් තුළ අනන්ත ගුණයන් ඒකරාශී කරමින් අසීමිත ආලෝකයක් සහ අසීමිත ජීවිතයක් ඇති අමිත බුදුන්වහන්සේ බවට පත් විය. එහෙයින් ශාන්ත වූ ලෝකයක සියලු මිනිසුන් බුද්ධත්වයට පත් කරමින් අද උන්වහන්සේ වැඩසිටින උන්වහන්සේගේම පිරිසිදු බුද්ධ භූමිය සම්පූර්ණ කරගත් සේක.

මේ නිර්මල ලෝකය දුකින් තොර අතිශයින්ම සාමකාමී සතුටින් පිරි තැනකි. එහි ජීවත්වන්නන්ට රෙදිපිළි, කෑම සහ සියළු ලස්සන දේවල් පැතූ පමණින් පහල වේ. සිසිල් සුළං මැණික් තවරණ ලද මල්වත්තේ හමා යන විට බුදුන්වහන්සේ ගේ දහමේ ගීතරාවය අවට වාතයේ පිරි ඉතිරි යන අතර ගත සිත ද නිර්මල කරයි.

මේ සුපිරිසිදු භූමියේ බොහෝ සුවදවත් නෙළුම් මල් ද ඒ සෑම මලකම වටිනා මල් පෙති ද ඇත. ඒවා වචනයෙන් කිව නොහැකි තරම් ලස්සනින් බබලයි. මෙම නෙළුම් මල්වල දීප්තිය ප්‍රඥා

මාර්ගය බලවෙයි. පූජනීය දේශනා නැමැති සංගීතය ශ්‍රවණය කරන්නෝ පූර්ණ වූ සාමයට පමුණුවති.

3. දැන් දස අත සියලුම බුදුවරු අසීමිත ආලෝකයක් සහ අසීමිත ජීවිත කාලයක් ඇති මෙම බුදුන්වහන්සේගේ ගුණ වර්ණනා කරති.

කවුරු හෝ මෙම බුදුන්වහන්සේගේ නම අසයි ද එය ඔහු වඩාත් වර්ධනය කරයි. එමෙන්ම එය සතුටින් භාර ගනියි. ඔහුගේ මනස බුදුන්වහන්සේගේ මනසක් සමග එකක් වී බුදුන්වහන්සේගේ විශ්මයජනක නිර්මල භූමියෙහි උපදින්නේය.

එම නිර්මල භූමියේ උපත ලැබුවෝ බුදුන්වහන්සේගේ අසීමිත ජීවිතයේ කොටස්කරුවෝ වෙති. ඔවුන්ගේ හදවත් සැණින් දුක් විඳින්නන් පිළිබඳ කරුණාවෙන් පිරී යයි. ඔවුහු බුදුන්වහන්සේගේ විමුක්ති මාර්ගය පෙන්වා දීමට ඉදිරිපත් වෙති.

මෙම ප්‍රතිඥාවන්ගේ බලමහිමයෙන් ඔවුහු සියලු ලෝකික බැඳීම් ඉවත් කොට මෙම ලෝකයේ අනිත්‍යතාව අවබෝධ කරති. එමෙන්ම ඔවුහු ඔවුන්ගේ පුණ්‍ය ශක්තීන් සියලු පෘථග්ජන ජීවිත මුදවා ගැනීමට යොදවති. අන් අයගේ මෝහයන් හා දුක් වේදනාවන් බෙදාගනිමින් ඒ සමගම මෙම ලෝකික ජීවිතයේ

බැඳීම් සහ ඇලුම් කිරීමටදීන් ඔවුන්ගේ නිදහස තේරුම් ගෙන ඔවුහු සිය ජීවිත අත් සියළු දෙනාගේ ජීවිත සමග ඒකාබද්ධ කරති.

ඔවුහු ලොව ජීවත්වීමට ඇති අපහසුව හා බාධක හොඳින් දන්නෝය. එමෙන් ම බුදුන්වහන්සේගේ කරුණාවේ අනන්ත ශක්තීන් ද ඔවුහු දනිති. යෑමට හෝ ඒමට ඔවුන්ට නිදහස ඇත. ඔවුන් බලාපොරොත්තු වන අයුරින් ඉදිරියට යෑමට හෝ නතර වීමට නිදහස ඇත. නමුත් බුදුන්වහන්සේගේ කරුණාව ලබන අය ළඟ නතර වීමට ඔවුහු තෝරා ගනිති.

එබැවින් මේ අමත බුදුන්වහන්සේගේ නාමය අසන යම් කෙනෙකු එය පූර්ණ විශ්වාසයකින් යුතුව සිහි කිරීමට උනන්දු වන්නේ නම් ඔහු බුදුන්වහන්සේගේ කරුණාව බෙදා ගනියි. එබැවින් සියලු දෙනාම බුදුන්වහන්සේගේ දහමට ඇහුම්කන් දිය යුතුය. එය ඔවුන් නැවත උපත සහ මරණය සහිත මෙම ලෝකය වෙලාගෙන ඇති ගිනි ජාලාව තුළින් රැගෙන යන අයුරින් පෙනෙන නමුදු ඔවුන් එම දහම අනුගමනය කළ යුතුය.

මිනිස්සු සත්‍ය වශයෙන්ම සහ අවංකව බුද්ධත්වයට පත්වීමට බලාපොරොත්තු වෙන්නම් මෙම බුදුන්වහන්සේගේ ශක්තිය මත රැඳිය යුතුය. මෙම බුදුන්වහන්සේගේ සහායක් නොමැතිව සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකුට ඔහුගේ උතුම් බුද්ධ ස්වභාවය අවබෝධ කර ගැනීමට නොහැකිය.

4. අමිත බුදුන්වහන්සේ කිසිවකුගෙන් ඇත්ව නොවසති. උන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමිය ඇත පෙරදිග දිසාවේ ඇතැයි විස්තර කළත් අවංකව උන්වහන්සේ සමග සිටීමට බලාපොරොත්තුවන්නන්ගේ මනස තුළ ද එය ඇත.

සමහර මිනිසුන් ඔවුන්ගේ මනසේ රන් පැහැයෙන් බබලන අමිත බුදුන්වහන්සේගේ රූපය මවාගන්නා විට එම රූපය 84000 රූප හෝ ස්වරූපවලට බෙදේ. එම සෑම රූපයක්ම හෝ ස්වරූපයක්ම 84000 ක් ආලෝක ධාරා නිකුත් කරමින් බුදුන්වහන්සේගේ නම කියන එකම පුද්ගලයෙකු හෝ අඳුරෙහි නොතබා එම සෑම ආලෝක ධාරාවක්ම ලෝකයක් ආලෝකමත් කරයි. මේ අයුරින් මේ බුදුන්වහන්සේ උන්වහන්සේ පිරිනමන විමුක්ති ලාභය ලබා ගැනීමට මිනිසුන්ට උපකාර කරති.

බුදුන්වහන්සේගේ ප්‍රතිමාව දැක කෙනෙකුට බුදුන්වහන්සේගේ මනස අවබෝධ කරගත හැක. බුදුන්වහන්සේගේ මනසෙහි සියල්ල ඇතුළත් මහා කරුණාව ඇත. උන්වහන්සේගේ කරුණාව පිළිබඳ නොදන්නවුන් ද එය අමතක වන සුළු අය ද විශේෂයෙන් විශ්වාසයෙන් යුතුව එය සිහි කරන්නවුන් ද ඒ තුළ සිටිති.

විශ්වාසයක් ඇති අයට උන්වහන්සේ උන්වහන්සේ සමග ඒකත්වයට පත්වීමට අවස්ථාව පිරිනමති. මෙම බුදුන්වහන්සේ සියල්ල ඇතුළත් සාධාරණ කයක් නිසා කවරෙක් හෝ

බුදුන්වහන්සේ ගැන සිතත් නම් බුදුන්වහන්සේ ඔහු ගැන සිතන සේක. එමෙන්ම ඔහුගේ සිතට නිදහසේ ඇතුළු වෙති.

මෙහි අර්ථය නම් පුද්ගලයෙකු බුදුන්වහන්සේ ගැන සිතන විට ඔහුට බුදුන්වහන්සේගේ මනස එහි සියලු නිර්මල වූ ද ප්‍රීතිදායී වූ ද සාන්ත වූ ද පූර්ණත්වයෙන් යුතුව ඇති වන්නේය. වෙනත් වචනවලින් කියන්නේ නම් ඔහුගේ මනස බුද්ධ මනසක් වන බවයි.

5. බුදුන්වහන්සේට බොහෝ වෙනස් කරගත හැකි ස්වරූපයන් සහ ශරීරයන් ඇත. උන්වහන්සේට සෑම පුද්ගල හැකියාවකට අනුව විවිධාකාරයෙන් පෙනී සිටිය හැක.

මුළු අහස් තලයම වසා පැතිරෙන විශාල ප්‍රමාණයේ ශරීරයෙන් උන්වහන්සේ පෙනී සිටිති. එම ශරීරය අනන්ත වූ තරු අතරත විහිදුවති. උන්වහන්සේ ස්වභාව ධර්මයේ ඉතා කුඩා දේ තුළ ද පෙනී සිටිති. සමහර විට ස්වරූපයකින් ද සමහර විට ශක්තියක් වශයෙන් ද සමහර විට මනසෙහි ද සමහර විට පුද්ගල බවින් ද පෙනී සිටිති.

නමුත් බුදුන්වහන්සේගේ නම විශ්වාසයෙන් යුතුව කියන අයට කිසියම් වූ ආකාරයකින් උන්වහන්සේ ස්ථිර වශයෙන්ම පෙනී සිටිති. එබඳු අයට අමිත බුදුන්වහන්සේ කරුණාව හා සම්බන්ධ

අවලෝකිතේෂ්වර බෝසතුන් ද ප්‍රඥාව හා සම්බන්ධ මහා ස්ථාමප්‍රාප්ත බෝසතුන් ද යන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා දෙනම සමග සැමවිට පෙනී සිටිති. උන්වහන්සේගේ විද්‍යමාන වීම් සියල්ලන්ටම දැකීමට ලෝකයේ පිරි තිබුණත් විශ්වාසය ඇත්තවුන් පමණක් ඒවා දකිති.

උන්වහන්සේගේ භෞතික විද්‍යමාන වීම් දකින්නෝ සදාතනික සන්තුෂ්ටියක් හා සතුටක් ලබති. ඊටත් වඩා සත්‍ය බුදුන්වහන්සේ දකින්නෝ අප්‍රමාණ සතුටක් හා සාමයක් අවබෝධ කරති.

6. මෙමත්‍රියේ සහ ප්‍රඥාවේ අනන්ත වූ සත්‍යතාවන් සහිත අමිත බුදුන්වහන්සේගේ මනස හුදෙක් කරුණාවම වන නිසා උන්වහන්සේට සියල්ලන් මිදවිය හැක.

ඉතා දරුණු පුද්ගලයින් වන, එනම් ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහයන්ගෙන් පිරුණු සිතැතිව විශ්වාස කළ නොහැකි අපරාධ කරන්නවුන්; බොරු, හිස්වදන්, පරුෂ වචන කියනවුන්; අනුන් රවටන්නවුන්; සතුන් මරන, සොරකම් කරන, කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන්නවුන්; බොහෝ අවුරුදු ගණනක් පාප ක්‍රියාවන්හි නියැලී සිට ජීවිත අවසානයට පැමිණ සිටිනවුන් යන මොවුහු දීර්ඝ කාලයක් දඬුවම් විදීමට නියම වූවෝ වෙති.

හොඳ යහළුවෙක් ඔවුන් වෙත පැමිණ ඔවුන්ගේ අවසාන මොහොතේදී මෙසේ ඉල්ලා සිටියි. “ඔබ දැන් මරණයට මුහුණ පා සිටින්නෙහිය. ඔබගේ දරුණු ජීවිතය ඔබට මකා දැමිය නොහැක. නමුත් අමිතාහා බුදුන්වහන්සේගේ නම කියා උන්වහන්සේගේ කරුණාවේ පිහිට ඔබට ලබාගත හැක”

ඉදින් මේ නපුරු මිනිස්සු එක සිතින් අමිතාහා බුදුන්වහන්සේගේ පූජනීය නම කියත් නම් ඔවුන් අපායට ගෙනයන සියලු පව් අවසන් වන්නේය. පූජනීය නාමය නැවත නැවත කීමෙන් පමණක් මෙය කළ හැකිනම් මෙම බුදුන්වහන්සේ පිළිබඳ කෙනෙක් තමාගේ සිත සමාධිගත කරත් නම් මීට වඩා කොතරම් වැඩි දෙයක් කළ හැකි ද?

මේ අයුරින් පූජනීය නාමය කීමට හැකිවුවෝ ඔවුන්ගේ ජීවිතාවසානයට පැමිණ විට අමිතාහා බුදුන්වහන්සේත් කරුණාවට සහ ප්‍රඥාවට අගතැන්පත් බෝධිසත්වවරුන් මුණගැසෙති. ඉන් අනතුරුව ඔවුන් බුද්ධ භූමියට යොමු කරති. එහිදී ඔවුහු සියලු නිර්මලත්වයෙන් යුතුව සුදු නෙළුම්වල උපදිති.

එබැවින් “නමු-අමිද-බුත්සු” හෙවත් “අනන්ත වූ ආලෝකයක් හා අනන්ත වූ ජීවිතයක් ඇති බුදුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා” යන වචන සියලු දෙනාම මතකයේ තබාගත යුතුය.

II

අමිත බුදුන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමිය

1. අනන්ත වූ ආලෝකයක් සහ අනන්ත වූ ජීවිතයක් ඇති බුදුන්වහන්සේ සැමදා වැඩ සිටිති. උන්වහන්සේගේ සත්‍ය සැමදා බබලයි. උන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමියෙහි දුක් නැත, අඳුරක් නැත. සෑම පැයක්ම සතුටින් ගත වෙයි. එමනිසා එය ප්‍රමෝදයේ භූමිය යැයි කියති.

මෙම භූමිය මැද නිර්මල ජලයෙන් බබලන විලක් ඇත. එහි රැළි රන්වන් වැලි තලාවන් සිප ගනියි. විවිධ ආලෝක සහ වර්ණයන්ගෙන් යුතු රියසක් තරම් විශාල නෙළුම් මල් ඔබමොබ පිපෙයි. නිල් පාටින් නිල් අලෝකය ද කහ පාටින් කහ ආලෝකය ද රතු පාටින් රතු ද සුදු පාටින් සුදු ද විහිදේ. ඒවායේ සුවඳ අහස් කුස පුරවයි.

පොකුණ කෙළවර විවිධ තැන්වල රන්, රිදී, පලිඟු සහ දියමන්තිවලින් අලංකාර කරන ලද මන්දිර ඇත. එහි සිට ජල කෙළවරට බැසිය හැකි කිරිගරුඬ පියගැට පන්ති ඇත. අන් තැන්වල ජලය මතුපිටට එල්ලෙන අයුරින් ප්‍රාකාර සහ ගරාදි වැටවල් ඇත. ඒවා තිරවලින් සහ වටිනා මැණික්වලින් සැදූ

ජාලයන්ගෙන් වටකොට ඇත. මේවා අතරත සුවඳවත් පඳුරු සහ මල් පඳුරු ඇත.

පොළොව අලංකාරව බබලන අතරත අහස දිව්‍යමය වූ සංගීතයෙන් ගිගුම් දෙයි. දිවා රාත්‍රී කාලයේදී හයවාරයක් සියුම්ව පාටගන්වන ලද මල් පෙති අහසින් වැටෙයි. මිනිස්සු ඒවා බඳුන්වල එකතු කොට අනිකුත් බුද්ධ භූමීන් වෙත රැගෙන ගොස් අනන්ත වූ බුදුවරුන්ට පූජා කරති.

2. මේ අද්භූත ලෝකයේ බොහෝ වර්ගයේ පක්ෂීහු සිටිති. හිමවත් සුදු කොක්කු සහ හංසයෝ ද වෛවර්ණ මොණරු හා සර්ම කලාපීය කුරුල්ලෝ ද, කුඩා පක්ෂීන් රංචු වශයෙන් ද ඉතා සියුම්ව ගායනා කරති. බුදුන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමියේ මධුර අයුරින් ගී ගයන පක්ෂීහු බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා සහ උන්වහන්සේගේ ගුණ වර්ණනා කරමින් ගයති.

කවුරු හෝ මේ රාවයන්ගේ සංගීතයට ඇහුම්කම් දෙයි ද ඔහු බුදුන්වහන්සේගේ හඬට ඇහුම්කම් දෙයි. එමෙන්ම විශ්වාසයේ නැවුම් බවක් අවදි කර ගනියි. සියල්ලන් සමග සතුට හා සාමයේ සහෝදරත්වය අවදි කර ගනියි.

නිර්මල භූමියේ ගස් අතුරින් සිනිඳු සුළඟ හමා යයි. එය මන්දිරවල ඇති සුගන්ධවත් තිර කම්පනය කරයි. එය මිහිරි සංගීතයක් සමග හමා යයි.

මිනිස්සු මෙම දිව්‍යමය සංගීතයේ සියුම් වූ ප්‍රතිරාවයන් අසා බුදුන්වහන්සේ, ධර්මය සහ සංඝයා ගැන සිතති. මේ සියලු විශිෂ්ටතාවන් නිර්මල භූමියේම ප්‍රතිබිම්බයන්ය.

3. අනන්ත වූ ආලෝකයේ සහ අසීමිත වූ ජීවිතයේ බුදුන්වහන්සේ වශයෙන් දක්වමින් මෙම භූමියේ බුදුන්වහන්සේ අමිත වශයෙන් නම් කරන්නේ ඇයි? එයට හේතුව වන්නේ උන්වහන්සේගේ සත්‍යයේ ප්‍රභාවය බුද්ධභූමිවල අභ්‍යන්තර හා බාහිර සීමාවන් දක්වා බාධා රහිතව පැතිරෙන බැවිනි. එයට හේතුව උන්වහන්සේගේ ජීවමාන කරුණාවේ ජීවය අසංඛ්‍යය වූ ජීවිතයන් සහ අනන්ත වූ කාලයක් තුළ පිරිහී නොයන නිසයි.

එයට හේතුව උන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමියෙහි උපදින අයගේ සංඛ්‍යාව සහ සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වන අයගේ සංඛ්‍යාව ගණන් කළ නොහැකි බැවින් ද එමෙන්ම ඔවුන් කිසිදා නැවත මෝහයෙන් සහ මරණින් යුතු ලෝකයට නොඑන බැවින් ද නිසාය.

එයට හේතුව උන්වහන්සේගේ ආලෝකයෙන් ජීවිතයේ අළුත් බවක් වටහාගන්නවුන්ගේ සංඛ්‍යාව ද ගණනය කළ නොහැකි නිසයි.

එබැවින් මිනිස්සු ඔවුන්ගේ සිත උන්වහන්සේගේ නාමයෙහි සමාධිගත කිරීමෙන් සිය ජීවිතයේ අවසානයට ළඟාවන විට එක දිනක් හෝ දින හතක් හෝ පූර්ණ විශ්වාසයෙන් යුතුව අමිත බුදුන්වහන්සේගේ නම කියත් නම් එසේම නොකැළඹුණු සිතකින් යුතුව ඔවුහු මෙය කරන්නම් මෙම අවසාන මොහොතේ පෙනී සිටින අමිත බුදුන්වහන්සේ සහ අනිකුත් උත්තමයන්වහන්සේලා විසින් මග පෙන්වනු ලබන ඔවුහු බුදුන්වහන්සේගේ නිර්මල භූමියෙහි උපදින්නෝය.

කිසියම් පුද්ගලයෙක් අමිත බුදුන්වහන්සේගේ නම අසයි නම්, උන්වහන්සේගේ ධර්මයේ ශ්‍රද්ධාව උපදවා ගනියි නම් අද්විතීය වූ පූර්ණ වූ බුද්ධත්වය අවබෝධ කරගැනීමට ඔහුට හැකි වන්නේය.

පිළිපැදීමේ මග

පළමුවන පරිච්ඡේදය

නිර්මල මාර්ගය

I

සිත පිරිසිදු කර ගැනීම

1. මිනිසුන් තුළ පවතින ලෝකික ආශාවෝ ඔවුන් මුලාවට හා දුකට පමුණුවති. එම ලෝකික ආශා බැම්මෙන් මිදීම සඳහා මාර්ග 5 ක් ඇත.

පළමුවෙන්ම ඔවුන්ට ඒ ඒ දේ පිළිබඳ නිවැරදි අදහස් තිබිය යුතුය. සැලකිල්ලෙන් කරන ලද නිරීක්ෂණ පදනම් කරගත් අදහස් තිබිය යුතුය. හේතුවල සහ ඒවායේ වැදගත්කම නිවැරදිව තේරුම් ගත යුතුය. දුකෙහි හේතුව මනසේ ඇති ආශාවන් හා බැඳීම් තුළ මුල් බැසගෙන ඇති බැවින් ද ආශාවන් හා බැඳීම් ආත්මයක් ඇතැයි යන වැරදි නිරීක්ෂණයන්ට සම්බන්ධ බැවින් ද එය හේතුවල න්‍යායයේ ඇති වැදගත්කම නොසලකා හැරීම නිසා ද ඇති වේ. සැනසුම ලබා ගත හැක්කේ මෙකී ලෝකික ආශාවන්ගෙන් සිත මුදවා ගතහොත් පමණය.

දෙවනුව මිනිසාට එම වැරදි දැකීම නිසා ඇතිවන ලෝකික ආශාවලින් මිදිය හැක්කේ සුපරික්ෂාකාරී හා ඉවසිලිමත් චිත්ත

පාලනයකිනි. ඇස, කණ, දිව, නාසය හා සිත ප්‍රබෝධමත් වීම නිසා ඇතිවන ආශාවන් මගහරවා ගත හැක්කේ දක්ෂ චිත්ත පාලනයකිනි. එසේ කිරීමෙන් සියළු ලෞකික ආශා මූලිනුපුටා දැමිය හැකිය.

තුන්වෙනුව අප පරිභෝග කරන දෑ සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි හැඟීමක් ද තිබිය යුතුයි. එනම් ආහාර හා ඇඳුම් පැළඳුම් ගැන සිතිය යුත්තේ ඒවා සැප පහසුව හා සංතුෂ්ටිය සඳහා ඇති දේ ලෙස නොව ශාරීරික අවශ්‍යතා සඳහා ඇති දේ ලෙසයි. ඇඳුම්, ශරීරය අධික ශීතලයෙන් හා උණුසුමින් බේරා ගැනීමට හා විලිවසා ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. බුද්ධත්වය ලබා ගැනීම සඳහා ශරීරය පුරුදු කරන විට එය පෝෂණය කිරීමට ආහාර අවශ්‍යය. එවැනි සිතුවිලි තිබේ නම් ලෞකික ආශා පැන නගින්නේ නැත.

සතරවෙනුව මිනිසුන් ඉවසීම පුහුණු විය යුතුයි. ඔවුන් උෂ්ණත්වය හා ශීතල ද, බඩගින්න හා පිපාසය ද නිසා ඇතිවන අපහසුතා ඉවසීමට පුහුණු විය යුතුයි. පරිභව හා අවමාන ඉවසීමට පුහුණුවිය යුතුයි. මක්නිසාදයත් ඔවුන්ගේ ජීවිත දවන ආශා ගින්න සංසිදුවීම පිණිස ඉවසීම පුහුණු කළ යුතු බැවිනි.

පස්වෙනුව මිනිසුන් හය (උවදුරු) දැක ඒවා මගහැරීමට උගත යුතුයි. නුවණැති මිනිසුන් වල් අසුන් හා පිස්සු බල්ලන් කෙරෙහි ඉවත්වන්නාක් මෙන් කිසිවෙකු දුෂ්ට මිනිසුන් ඇසුරු නොකළ

යුතුය. නුවණැති මිනිසුන් විසින් පිටු දකින ලද ස්ථානවලට නොගිය යුතුය. යමෙකු අවධානය හා සිහි කල්පනාව පුරුදු කරන්නේ නම් ඔවුන්ගේ ජීවිත වෙලාගෙන ඇති ලෞකික ආශා ගින්න නිවී යනු ඇත.

2. ලෞකික ආශාවෝ (තණ්හාව) පස්වැදැරුම් වෙති.

ඇසට දකින රූපවලින් කණට ඇසෙන ශබ්දවලින් නාසය ආසුරාණය කරන සුවඳින් දිවට දැනෙන මිහිරි රසයන් හා ගතට දැනෙන සුවදෙන පහසින් හටගන්නා ආශාවෝ වෙති. තණ්හාවට ඇති මෙම දොරටු පහෙන් ශරීරයේ සැප සඳහා ඇති ඇල්ම උපදී.

සැප සඳහා ඇති කායික ආශාව නිසා පොළඹවනු ලබන බොහෝ දෙනා සැපය පසුපස එන අයහපත නොදකිති. දඩයක්කරුගේ උගුලට අසුවෙන මුවන් මෙන් ඔවුහු යක් උගුලක බැඳෙති. ඇත්තෙන්ම ඉන්ද්‍රියන් නිසා හටගන්නා මෙම පස්වැදැරුම් තණ්හා දොරටු ඉතාමත්ම හයානක උගුල්ය. මේවාට අසුවුණ විට මිනිස්සු ලෞකික ආශාවල පැටලී වේදනා විඳිති. මේ උගුල්වලින් මිඳෙන්නේ කෙසේදැයි ඔවුන් දැන ගත යුතුයි.

3. මෙම ලෞකික ආශා බැම්මෙන් මිදීමට ඇත්තේ එකම ක්‍රමයක් නොවේ. ඔබ වෙනස් වූ ලක්ෂණ ඇති සතූන් 6 දෙනෙකු

වන නයකු, කිඹුලකු, කුරුල්ලෙකු, බල්ලෙකු, හිවලෙකු හා වඳුරෙකු අල්ලාගෙන ශක්තිමත් කඹයකින් එකට බැඳ ඔවුන්ට යන්න හරිනවා යැයි සිතන්න. ඔවුන් එකිනෙකා තමාගේම වාසස්ථානයට තමාටම ආවේනික ක්‍රමයකින් යෑමට උත්සාහ දරනු ඇත. නයා තණකොළගොල්ලේ සැඟවීමට වෙර දරනු ඇත. කිඹුලා වතුරට ඇදෙනු ඇත. කුරුල්ලා අහසට පියාඹනු ඇත. බල්ලා ගමක් සොයායනු ඇත. හිවලා ජන ශූන්‍ය තැනකට ඇදෙනු ඇත. වඳුරා කැලයේ ගස් සොයනු ඇත. තමා යායුතු තැනට යෑමට දරන වැයමේදී ඔවුන්ට යම්කිසි අරගලයක් කරන්නට සිදුවේ. එසේ වුවද ඔවුන් සියලු දෙනා කඹයකින් එකට බැඳ තබා තිබේ නම් වඩාත්ම ශක්තිමත් සත්ත්වයා එක් විටක අන් අයව ඇදගෙන යාමට ඉඩ තිබේ.

ඉහත කී උපදේශ කථාවේ එන සතූන් මෙන් මිනිසා ද ඔහුගේ සය වැදැරුම් ඉන්ද්‍රියන් වන ඇස්, කන්, නාසය, දිව, ශරීරය හා සිත විසින් විවිධ අතට පොළඹවනු ලබන අතර වඩා බලවත් ආශාව විසින් පාලනය කරනු ද ලබයි.

මේ සතූන් 6 දෙනා කණුවක බැඳ ඇත්තේ නම් ඔවුන් ගැලවීමට වෙර යොදා අන්තිමේදී කණුව මුලටම වැටෙනු ඇත. මේ අයුරින්ම මිනිසුන් සිත පුරුදු කළොත් අතින් පසිඳුරන්ගෙන් තවදුරටත් කරදරයක් නොවනු ඇත. සිත පාලනය කරගත්තේ නම් මිනිසාට වර්තමානයේ මෙන්ම අනාගතයේ ද සතුට උදාවනු ඇත.

4. මිනිස්සු සිය ආත්මාර්ථකාමී සැපත එනම් කීර්තිය හා ප්‍රශංසාවට කැමැති වෙති. එහෙත් කීර්ති ප්‍රශංසාව තමාම දවාගන්නා හඳුන්කුරක් වැනිය. එය විගස නැතිවී යයි. මිනිසුන් ගෞරව හා මහජන සැලකිල්ල පසුපස හඹා යමින් සත්‍යයේ මගට පිටුපෑවොත් ඔවුන් බලවත් අනතුරක වැටෙනවා මෙන්ම ලතවීමට ද සිදුවනු ඇත.

කීර්තිය, ධනය හා ප්‍රේමය පසුපස හඹා යන මිනිසා පිහිතලයක ගැවී ඇති පැණි ලෙවකන ළදරුවකු වැන්න. පැණිවල රස විඳින අතරම ඔහුට තමන්ගේ දිව අවදානමකට ලක් කිරීමට ද සිදුවනු ඇත. හෙතෙම තද සුළඟක් ඉදිරියට ගිනිහුළක් ගෙන යන්නකු වාගේය. ගිනිදූල් ඔහුගේ දෑත් හා මුහුණ දවනු නිසැකය.

කිසිවෙකු තණ්හාවෙන් ද්වේෂයෙන් හා මූළාවෙන් පිරී ඇති තම සිත විශ්වාස නොකළ යුතුය. කිසිවෙකු තම සිතට නිදල්ලේ යාමට ඉඩ නොතැබිය යුතුයි. එය දැඩි පාලනයක් යටතේ තැබිය යුතුයි.

5. සම්පූර්ණ චිත්ත පාලනයක් ඇතිකර ගැනීම ඉතාම අමාරු දෙයකි. බුද්ධත්වය පතන්නා මුලින්ම සියලු ආශා නැමැති ගින්නෙන් මිදිය යුතුයි. තණ්හාව බුරබුරා නැගෙන ගින්නකි. එබැවින් බුද්ධත්වය පතන්නා පිදුරුගොඩක් ගෙන යන්නකු ගිනි පුපුරු මගහරින්නාක් මෙන් තණ්හා ගින්න මගහැරිය යුතුය.

නමුත් පොළඹවනු ලැබීමේ බිය නිසාම සිත්කළු රූපවලින් ඇස ඉවත් කර ගැනීම මෝඩකමක් විය හැක. සිත ස්වාමියාය. සිත පාලනය කරගතහොත් දුබල ආශාවන් අතුරුදන් වනු ඇත.

බුද්ධත්වය කරා ඇති මග අනුගමනය කිරීම අසීරුය. නමුත් මිනිසුන්ට එබඳු සිතක් නැත්නම් එය වඩාත් අපහසුය. උපත සහ මරණය සහිත මේ ලෝකය තුළ බුද්ධත්වය නොලැබුවහොත් අනන්ත වූ දුක් විඳීමට සිදු වේ.

යමෙකු බුද්ධත්වය සඳහා ඇති මග සොයන කල්හි එය මඬ ගොහොරුවකින් ලොකු බරක් ඔසවා ගෙන යෑමට උත්සාහ දරන ගොනෙකුගේ ගමනට සමාන කළ හැක. අවට ඇති දේ ගැන සැලකිලිමත් නොවී උගට හැකි උපරිම උත්සාහය යොදවන්නේ නම් උගට මඬ තරණය කොට විවේක ගත හැක. ඒ අයුරින් මනස පාලනය කර ගනිමින් නිවැරදි ගමන් මගෙහි යන්නේ නම් එම ගමනට බාධා කරන්නට තණහා නැමැති මඬ නොවනු ඇත. එමෙන්ම සියලු දුක් ඉවත් වනු ඇත.

6. බුද්ධත්වයට ඇති මග සොයන්නන් මුලින්ම සිතේ අභංකාරකම දුරුකරගෙන නිහතමානීව බුදුරදුන්ගේ ධර්මයේ ආලෝකය පිළිගැනීමට කැමති විය යුතුයි. ලොවෙහි ඇති සියලුම වස්තු එනම් රන් රිදී හා කීර්ති වැනි දේ ප්‍රඥාව හා ශීලය හා සම කළ නොහැකිය.

නිරෝගී බව ලබා ගැනීමට, පවුලේ සැබෑ ජීවිතය ළඟාකර ගැනීමට, සැමදෙනාටම සාමය ගෙන දීමට, පළමුව සිය සිත හික්මවිය යුතු ය, පාලනය කළ යුතුය. කෙනෙකුට සිත හසුරුවා ගත හැකිනම් ඔහුට බුද්ධත්වයට මග සොයාගත හැකිය. ප්‍රඥාව හා සුවර්තය ඔහු කරා ඉබේම එනු ඇත.

පොළොවෙන් වස්තුව සොයාගන්නා සේ සුවර්තය හොඳ ක්‍රියා තුළින් මතු වී පෙනෙනු ඇත. ප්‍රඥාව නිර්මල සාමකාමී මනසින් මතුවනු ඇත. ජීවිතය නමැති පැටලිලි සහිත මාර්ගය මැදින් නිරූපිතව යාමට කෙනෙකුට ප්‍රඥාවේ ආලෝකය අවශ්‍යය. එසේම සුවර්තයේ මගපෙන්වීම අවශ්‍යය.

තණ්හාව, ද්වේෂය හා මූලාව නැති කරගන්නේ කෙසේදැයි කියාදෙන බුදුදහම හොඳ ඉගැන්වීමකි. එය පිළිපදින්නෝ යහපත් ජීවිතයේ සතුට ළඟාකර ගනිති.

7. මිනිස්සු සිය සිතුවිලි ගමන් කරන දිසාවට නැඹුරු වෙති. තණ්හාබර සිතුවිලි සිතේ රැස්කර ගතහොත් ඔවුහු තවත් ගිජුවෙති. ද්වේෂයෙන් යුත් සිතුවිලි සිතුවොත් තවත් ද්වේෂ සහගත වෙති. අනුවණ චේතනා තබා ගතහොත් ඒ දෙසට ගමන් කරති.

අස්වනු සමයේදී සිය ගවයෝ වැටකොටු කඩාගෙන කුඹුරුවලට වැදී මැරුම් කතැයි හෝ බැනුම් අසන්නට වේයැයි

බියෙන් ගොවියෝ උන් ගාල් කරති. එමෙන්ම මිනිසුන් තම සිත අවාසනාවට හා වංක භාවයට යා නොදී රැක ගත යුතුය. තණ්හාවට ද්වේෂයට හා මූළාවට පොළඹවන සිතුවිලි නැති කර ගත යුතු අතර දයාව හා කරුණාව ඇතිවන සිතුවිලි වැඩි දියුණු කළ යුතුයි.

වසන්තය එන විට එමෙන්ම තණ බිම්වල කොළ පැහැති තණකොළ බොහෝ තිබෙන විට ගොවියෝ සිය ගවයන් මුදා හරිති. එහෙත් ඔවුන් උන් ගැන විමසිල්ලෙන් සිටිති. මිනිසාගේ සිත පිළිබඳව ද එසේමයි. ඉතාම හොඳ මානසික ස්වභාවයකදී වුවද සිත පිළිබඳව විමසිලිමත් විය යුතුයි.

8. එක් සමයක ශාක්‍යමුනි බුදුරදහු කෝසම්බියේ වැඩ විසූ සේක. එනුවර උන්වහන්සේ නුරුස්නා එක් පුද්ගලයෙක් අසත්‍ය කතා උන්වහන්සේට විරුද්ධව පතුරුවා හැරීමට නපුරු මිනිසුන්ට අල්ලස් දුන්නේය. මේ වාතාවරණය තුළ උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයින්ට පිඬු සිඟා යාමට අසීරුවිය. ඇණුම් බැණුම් ඇසීමට සිදුවිය.

ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාක්‍ය මුනින්ද්‍රයන්ට කතාකොට “අප මෙවැනි නගරයක හිඳීම නරකයි. අපට යාමට වෙනත් නගරයන් ද මීට වඩා හොඳ පුරයන් ද ඇත. මේ නගරයෙන් පිටවී යමු” යි පැවසූහ. බුදුන්වහන්සේ මෙසේ පිළිවදන් දුන්හ. “ඉතින් ඒ

නගරයෙක් මේවාගේ වුනොත් එවිට අපි කුමක් කරමුද?” “එවිට අපි තවත් නගරයකට යන්නෙමු.”

ශාන්ති නායකයාණෝ මෙසේ කීහ. “නැහැ ආනන්ද, ඒ විදිහට ගියොත් අවසානයක් නෑ. අපි මෙහිම නැවතී ඇණුම් බැණුම් නවතින තුරු ඉවසා සිටිමු. ඊට පසුව තවත් තැනකට යමු.” මෙලොවෙහි ලාභ-අලාභ, අපවාද-බුහුමන්, ඇණුම්-බැණුම් ප්‍රශංසා, දුක-සැප පවතියි. බුද්ධත්වයට පත් තැනැත්තා මෙබඳු බාහිර දෙයින් පාලනය කරනු නොලැබේ. ඒවා පැමිණි විගසින්ම නතර වේ.

II

හැසිරීමේ යහපත් මග

1. බුද්ධත්වයට මග සොයන්නන් නිරතුරුව ඔවුන්ගේ සිත, කය හා වචනය පිරිසිදුව තබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව ගැන සැම විටම සිතේ තබාගත යුතුයි. කය පිරිසිදුව තබා ගැනීමට නම් ප්‍රාණසානය නොකළ යුතුයි. සොරකම් නොකළ යුතුයි. කාමමිථ්‍යාවාරයේ නොයෙදිය යුතුයි. වචනය පිරිසිදුව තබා ගැනීමට නම් බොරු නොකිව යුතුයි. අනුන් සිත් රිදෙන වචන නොකියා, වංචාකාරී

නොවී, සම්ප්‍රලාපයේ නොයෙදිය යුතුයි. සිත පිරිසිදුව තබා ගැනීමට නම් සියලු තණ්හා, ද්වේෂ හා වැරදි විනිශ්චයන් දුරු කළ යුතුයි.

කෙනෙකුගේ සිත අපිරිසිදු වුවහොත් ඔහුගේ ක්‍රියා ද අපිරිසිදු වේ. ක්‍රියා අපිරිසිදු වුවහොත් වේදනාව ඇති වේ. එබැවින් සිත කය පිරිසිදුව තබා ගැනීම ඉතාම වැදගත් වේ.

2. ආචාරශීලී භාවයට නිර්භංකාර කමට හා කරුණාවන්තකමට කීර්තියක් දිනූ ධනවත් වැන්දඹුවක් සිටියාය. ඇට කඩිසර නුවණැති සේවිකාවක් වූවාය.

එක් දිනක් සේවිකාව මෙසේ සිතුවාය. “මගේ ස්වාමීද්‍රවට ඉතා හොඳ කීර්තියක් ඇත. ඇ එසේ වූයේ සහජයෙන්ම ද? නැත්නම් පරිසරය නිසා ද? මම එය විමසාලමි.” පසුවදා උදෑසන හිර මුදුන් වීමට ආසන්න වනතුරු සේවිකාව ස්වාමීද්‍රව ඉදිරියට නාවාය. ස්වාමීද්‍රව කෝපයට පත් වූවා නොඉවසිල්ලෙන් ඇට බැණ වැදුණාය. සේවිකාව මෙසේ පිළිතුරු දුන්නාය. “මා දවසකට දෙකකට පමණක් අලස වුණාට ඔබ නොඉවසිලීමත් විය යුතු නැත.” ස්වාමීද්‍රව එවිට බලවත් කෝපයට පත් වූවාය. පසුවදා ද සේවිකාව ප්‍රමාද වී නැගිට්ටාය. මෙයින් මහත් සේ කෝපයට පත්වූ ස්වාමීද්‍රව කෝටුවක් ගෙන සේවිකාවට තැළුවාය. මේ සිදුවීම

බොහෝදෙනා දැනගත් නිසා ධනවත් වැන්දඹුවගේ පෙර කීර්තිය නැති විය.

3. බොහෝ දෙනා මේ ගැහැනිය වාගේය. ඔවුන්ගේ පරිසරය හොඳින් තිබෙනතුරු ඔවුහු කරුණාවන්ත වෙති. තැන්පත් හා නිර්භංකාර වෙති. නමුත් පරිසරය වෙනස් වී අසතුටුදායක වූ විටත් ඔවුහු එසේම ක්‍රියාකරත් ද යන්න ප්‍රශ්නයකි.

ප්‍රමාණවත් ආහාර හා ඇඳුම් නැති කල්හිද, අම්හිරිවදන් ඇසෙන විට ද අන් අය අමනාපකම් පාන විට ද යමෙක් නිර්මල හා සාමකාමී සිතක් තබාගෙන යහපත් ලෙස ක්‍රියා කරත් නම් පමණක් අපට ඔහු “හොඳ” යයි නම් කළ හැකිය.

එබැවින් පරිසරය හොඳ වූ විට පමණක් හොඳ වැඩ කරන සාමකාමී සිතක් පවත්වන්නන් ඇත්ත වශයෙන්ම හොඳ මිනිසුන් නොවේ. බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය ඉගෙන ඒ අනුව තම සිත කය පුරුදු කරන්නන් පමණක්ම සත්‍ය ලෙසම හොඳ නිර්භංකාර, සාමකාමී මිනිසුන් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

4. පදයන්ගේ යෝග්‍යතාව අනුව පාවිච්චි කිරීම සඳහා විරුද්ධාර්ථ යුගල පද පහක් වෙයි. අවස්ථාවට ගැලපෙන හා නොගැලපෙන වචන, කාරණයට ගැලපෙන හා නොගැලපෙන

වචන, මිහිරි හා අමිහිරි වචන, අර්ථවත් හා අනර්ථවත් වචන, කාරුණික හා වෛරය උපදවන වචන යනුවෙනි.

අප කථාකරන කුමන වචනයක් හෝ සැලකිල්ලෙන් තෝරා ගත යුතුයි. මක් නිසාද යත් ඒ වචන අසන මිනිසුන් හොඳට හෝ නරකට පෙළඹිය හැකි බැවිනි. අප සිත්හි දයාව හා අනුකම්පාව පිරී ඇත්නම් එය අප අසන නපුරු වදන්වලට ඒවා ප්‍රතිරෝධයක් වනු ඇත. කෝපය හා ක්‍රෝධය ඇවිස්සීමට ඉඩ ඇති නිසා අප අසංවර වචන අපේ කොල්වලින් පිට නොකළ යුතුයි. අප කථා කරන වචන හැම විටම සානුකම්පික හා නුවණැති ඒවා විය යුතුයි.

පොළොවෙන් සියලු කුණු ඉවත් කිරීමට ඕනෑ යැයි සිතන මිනිසකු සිටිනවා යැයි සිතන්න. ඉස්කෝප්පයක් හා කුල්ලක් රැගෙන නොනවත්වාම කර ගෙන ගියත් එය නො කළ හැකි වැඩකි. මේ මෝඩ මිනිසා මෙන්ම අප ද සියලු වචන දුරු කිරීමට බලාපොරොත්තු නොවිය යුතුයි. අපේ සිත පුහුණු කරගෙන හදවත අනුකම්පාවෙන් පුරවා ගතහොත් අන්‍යයන් පවසන වදන්වලින් අපට බාධාවක් ඇති නොවේ.

දිය සායම්වලින් අහසේ චිත්‍රයක් ඇඳීම නො කළ හැකි දෙයකි. එමෙන්ම විශාල ගඟක් ගිනි හුළකින් වියළීම ද කළ නොහැකි දෙයකි. හොඳින් පදම් කළ හම් දෙකක් එකට අතුල්ලා විශාල ශබ්දයක් ඇති කළ නොහැක. මේ උදාහරණ මෙන්ම තමන්

අසන ඕනෑම වචනයකින් නොකැළඹී සිටින්නට නම් තමන්ගේ සිත පුහුණු කළ යුතුයි.

සිත පොළොව මෙන් පුළුල්වීමට අහස මෙන් අසීමිත වීමට විශාල ගඟක් මෙන් ගැඹුරු වීමට සහ මනාසේ පදම් කළ හමක් මෙන් සිනිඳුවීමට ඔවුන් විසින් සිත පුරුදු කළ යුතුයි.

ඔබේ හතුරා ඔබ අල්ලා ගෙන වධදෙන විට පවා ඔබ සිතේ ඔහු ගැන අමනාපයක් ඇති වේ නම් ඔබ බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය පිළිපැද නැත. සියලු වාතාවරණයන් තුළ දී ඔබ මෙසේ සිතන්නට පුරුදු විය යුතුයි. “මගේ මනස නොසෙල්වෙන සුළුය. දුෂ්ට වදන් තොල්වලින් පිට නෙවේවා. සියලු සතුන් වෙත පතළ කරුණාවෙන් යුතු මනසකින් ගලන කරුණාසහගත සහ මෛත්‍රීසහගත සිතුවිලි මගේ සතුරා වෙත පහළ කරමි.”

5. දවාලට ගිනිගන්නා රාත්‍රියට දුම් පිටවන එක්තරා තුඹසක් මිනිසෙකුට හමුවීම පිළිබඳ උපමා කථාවක් ඇත. ඔහු නුවණැති මිනිසෙකු වෙතට ගොස් තමා ඊට කුමක් කළ යුතුදැයි ඇසුවේය. එය කඩුවෙන් භාරන ලෙස නුවණැති මිනිසා උපදෙස් දුන්නේය. මිනිසා එසේ කළේය. ඔහුට පිළිවෙලින් තුඹසින් දොර පොල්ලක්, දියබුබුළු වගයක්, දෙමංහන්දියක්, පෙට්ටියක්, ඉබ්බෙකු, මස්කපන පිහියක්, මස්කැල්ලක් හා අවසානයේ මකරෙකු ද හමු විය. තමාට ලැබුණු දේවල් ගැන මිනිසා නුවණැත්තාට දැන්වීය. නුවණැති

මිනිසා ඒවායේ අර්ථය කියාදී මෙසේ ද කීය. “මකරා හැර අනික් සියලු දේම විසිකරන්න. එහෙත් මකරාට හිරිහැරයක් නොකරන්න.”

මේ කථාවේ එන තුඹසින් මිනිසාගේ සිරුර උපමා වෙයි. දිවා කල ගිනි ගැනීමෙන් දැක්වෙන්නේ ඔවුන් පෙරදින රාත්‍රියේදී සිත දේවල් ක්‍රියාවට නැංවීමයි. “ඌ කල දුම්පිට කිරීම” ඔවුන් දිවා කල කී දෙයින් ලබන සතුට හෝ දුක පෙන්වයි.

මේ උපමා කථාවේ “මිනිසා” නම් බුද්ධත්වය සොයන්නාය. නුවණැති මිනිසා බුදුන්වහන්සේය. කඩුව නම් නිර්මල ප්‍රඥාවයි. “ඉන් භාරන්න” කීම බුද්ධත්වය පතා කළ යුතු වැයමයි.

තවදුරටත් මේ උපමා කථාවේ එන “දොර පොල්ල” අවිද්‍යාව දක්වයි. දිය බුබුළු නම් දුකේ සහ කෝපයේ විටින් විට මතුවන සුසුම්ය. දෙමංහන්දියෙන් පැකිලීම හා අසහනය දක්වයි. පෙට්ටියෙන් පෙන්වන්නේ තණ්හාවේ, ද්වේෂයේ, අලසකමේ, වපලකමේ, පශ්චාත්තාපයේ හා මූලාවේ ගබඩාවයි.

ඉබ්බා යනු කය සහ මනසයි. මස් කපන පිහිය යනු පංචකාමයන්ගේ එකතුවයි. මස් කැල්ලෙන් පෙන්වන්නේ සංතෘප්තියට පොළඹවන පංචකාම ආශාවයි. මේ සියලු දෙයින්ම

මිනිසාට උවදුරු වන නිසා ඒ සියල්ල විසිකරන ලෙස බුදුන්වහන්සේ දන්වූහ.

මකරාගෙන් පෙන්වන්නේ සියලු ලෝකික ආශා තුරන් කළ සිතයි. මිනිසා තමා ම ප්‍රඥාව නැමැති කඩුවෙන් හැරූ කළ ඔහු අවසානයේදී මකරා වෙතට පැමිණෙයි. “මකරාට කරදර නොකරන්න” යන්නෙන් කියන්නේ සිත ලෝකික ආශාවලින් මුදවා ගන්නා ලෙසයි.

6. බුදුන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෙකු වූ පිණ්ඩෝල බුද්ධත්වය ලැබුවාට පසුව සිය දේශය වූ කෝසම්බියට පැමිණියේ තමාට කරුණාව දැක්වූ එහි මිනිසුන්ට කළගුණ සැලකීමටය. ඒ සඳහා ඔහු බුදුන්වහන්සේගේ දහම් බිජුවට වැපිරීමට කෙතක් සකස් කළේය.

අනන්ත වූ පොල් රූප්පාවලින් සෙවන වූ සිහිල් පවන නොනැවතී හමන කුඩා උද්‍යානයක් කෝසම්බිය අසල ගංගා නදිය තෙර තිබුණේය. ගිම්හානයේ එක් උණුසුම් දවසක පිණ්ඩෝල ගසක සිහිල් සෙවනේ භාවනානුයෝගීව සිටියේය. එකල්හි උදයන රජු සිය වල්ලභ ස්ත්‍රීන් සමග සතුට ලැබීමට මෙම උයනට ආවේය. සංගීතයෙන් සහ සතුටුවීම්වලින් පසු හේ වෙනත් ගසක් මුල නින්දක් නිදා ගත්තේය.

රජු නින්දේ පසුවන අතරේදී වල්ලහ ස්ත්‍රීහු තැන තැන ඇවිද්දෝය. ඇවිදීමින් යනවිට හදිසියෙන්ම භාවනාවේ යෙදී සිටි පිණ්ඩෝල ඉදිරියට පැමිණියහ. ඔහු උත්තම පුරුෂයකු බව දැනගෙන ඔවුන්ට බණ කියන ලෙසට ඉල්ලූහ. ඔවුහු ඔහුගේ බණ ඇසූහ. අවදිවූ රජු ස්ත්‍රීන් සොයමින් යන්නේ පිණ්ඩෝල වටා බණ අසමින් සිටින ඔවුන් දුටුවේය. ඊර්ෂ්‍යා සහගත කාමුක සිතින් යුත් රජු බලවත් කෝපයට පත්විය. ඔහු පිණ්ඩෝලට මෙසේ බැණ වැදුණේය. “නුඹ වැනි උතුම් පුරුෂයකු ගැහැනුන් වටකර ගෙන සම්පප්‍රලාප දෙඩීම සමාව දිය නොහැකි වරදකි.” සෙමින් නෙත් වසාගත් පිණ්ඩෝල නිශ්ශබ්දව සිටියේය.

කෝපයට පත් රජු සිය කඩුව ඇද තර්ජන කළත් පිණ්ඩෝල ගලක් මෙන් හුන්නේය. මින් තවත් කෝපයට පත් රජු තුඹසක් කඩා කුඹින් සහිත රොඩු පිණ්ඩෝලගේ ඇඟට දමුවේය. පිණ්ඩෝල නින්දාව හා වේදනාව ඉවසමින් භාවනාවේ යෙදී සිටියේය. එකල්හි රජු සිය දරුණු ක්‍රියා කලාපය ගැන ලැජ්ජාවට පත්ව පිණ්ඩෝලගෙන් සමාව අයැදීය. මේ සිද්ධියේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය රජුගේ මාලිගය තුළට ගොස් එයින් මුළු රටේම පැතිරිණි.

7. ස්වල්ප දිනකට පසුව උදයන රජු වනයේ විවේක ස්ථානයක වැඩසිටි පිණ්ඩෝල හමුවී මෙසේ ඇසුවේය. “ගරු කටයුතු ගුරුතුමනි, බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රාවකයන් බොහෝ දෙනෙක් තරුණ අය

චූචක් ඔවුන් සිත හා කය කාමයෙන් පොළඹවා නොගෙන ඉන්නේ කෙසේද?”

පිණ්ඩෝල මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය. “රජකුමනි, සියළු කාන්තාවන්ට සැලකීමට බුදුරදුන් අපට උගන්වා ඇත. මහළු කාන්තාවන් අපේ මවුන් ලෙස ද අපගේ වයසේ කාන්තාවන් සොහොයුරියන් ලෙස ද බාල දූරියන් දුවරුන් ලෙස ද සැලකීමට උගන්වා ඇත. බුදුන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන්ට සිත කය කාමාශාවෙන් පොළඹවා නොගෙන තබා ගැනීමට ඉවහල් වී ඇත්තේ මේ ඉගැන්වීමයි.”

“එහෙත් ගෞරවනීය ගුරුකුමනි, යමෙකුට සිය මවගේ, සොහොයුරියගේ, දුවණියගේ වයසෙහි ගැහැනියක ගැන නරක සිතිවිලි ඇතිවිය හැකිය. බුදුන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් එබඳු සිතිවිලි මැඩලන්නේ කෙසේද?” “රජකුමනි, ශාන්ති නායකයාණන් අපට උගන්වා ඇත්තේ අපගේ ශරීරය සියලු වර්ගයේ අපිරිසිදු ශ්‍රාවයන් ගලන තැනක් හැටියටය. එනම්, ලේ, සැරව, දහඩිය, තෙල් වැනි ඒවායි. මේ අයුරින් සිතීමෙන් තරුණ චූචක් අපට අපේ සිත් පිරිසිදුව තබා ගැනීමට හැකිවේ.”

“ගෞරවනීය ගුරුකුමනි,” රජු තවදුරටත් බල කරමින් කථා කළේය. “එය ඔබට පහසු විය හැකියි. ඔබ සිත කය පුහුණු කොට

ඇති නිසා ඒ වාගේම ඔබ නුවණ ඔප්නංවා ගෙන ඇති නිසා. නමුත් එබඳු පුහුණුවක් නැති අයට මෙය දුෂ්කර විය හැක. ඔවුන් මෙම කිලිටි බව සිහිකළත් ඔවුන්ගේ ඇස් පියකරු රූප සොයා ඇදෙන්නට පුළුවනි. ඔවුන් විරූපී බව දකින්නට තැත් කළත් ලස්සන දෙයින් පෙළඹෙන්නට පුළුවන. බුදුන්වහන්සේගේ තරුණ ශ්‍රාවකයන්ගේ ක්‍රියා නිර්මල වීමට වෙනත් කිසියම් හේතුවක් තිබිය හැකියි.”

“රජකුමනි, ශාන්ති නායකයාණන් අපට උගන්වා ඇත්තේ පසිඳුරන් නැමැති දොරවල් රැකවල් කරන්නටයි. අප ඇසින් ලස්සන රූප දකින විට කණින් මිහිරි ශබ්ද අසන විට නාසයෙන් සුවඳ ආඝ්‍රාණය කරන විට දිවෙන් රසවත් දෑ බුදින විට අතින් සිනිඳු දෑ ස්පර්ෂ කරන විට අප ඒ ආකර්ෂණීය දේවල නොබැඳිය යුතුය. එසේම අප්‍රිය දෙය ද ප්‍රතික්ෂේප නොකරමු. මේ පසිඳුරන් නැමැති දොරවල් මනා ලෙස රැක ගැනීමට අපට උගන්වා ඇත. ශාන්ති නායකයාණන්ගේ මෙම ඉගැන්වීම් නිසා ඉතා තරුණ ශ්‍රාවකයන්ට පවා සිත කය නිර්මලව තබාගත හැකිය.

බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය සත්‍යවශයෙන්ම විශ්මය ජනකය. මගේ අත්දැකීම අනුව මා දන්නා පරිදි සිතෙහි රැකවල නැතිව සිත්කළු යමක් මගේ ඇස ගැටුණ විට හැඟීම්වලින් මම කරදරයට පත්වෙමි. හැමවිටම අපේ ක්‍රියා නිර්මලව තබා ගන්නට නම් පසිඳුරන් නැමැති දොරවල් රැකවල් තබාගැනීම ඉතා වැදගත්ය.

8. යම් විටෙක යමෙක් සිතුවිල්ලක් ක්‍රියාවට නැගුවහොත් එය අනුව එන ප්‍රතික්‍රියාවක් ද ඇත. යමෙකු ඔබට බැණිතොත් ඔහුට ආපසු බැණීමට හෝ පළිගැනීමට පෙළඹීමක් ඇතිවේ. මේ ස්වාභාවික ප්‍රතික්‍රියාවට විරුද්ධව ආරක්‍ෂා විය යුතුය. මෙය හරියට සුළඟ ඉදිරියට කෙළ ගසන්නාක් වාගේය. ඉන් තමාට මිස අන් කිසිවකුට හිරිහැරයක් නොවේ. එය සුළඟ ඉදිරියට දූවිලි අතුගාන්නාක් වාගේය. ඉන් දූවිලි ඉවත් නොවේ. තමාම කිලිටු වෙනවා පමණි. ආශාවට හා පළිගැනීමට වහල් වූ තැනැත්තාගේ පියවර පසුපස අවාසනාව ලුහුබැඳ එයි.

9. තණ්හාව පලවාහැර පරිත්‍යාගය වඩවා ගැනීම ඉතාම හොඳ දෙයකි. කෙනෙකුගේ සිත ආර්ය මාර්ගයට නැඹුරු කිරීම වඩාත් හොඳ දෙයකි.

ආත්මාර්ථකාමී සිතිවිලි ඉවත්කොට ඒ වෙනුවට අන්‍යයන්ට උදව් කිරීමට කැමැති සිතිවිලි ඇතිකර ගත යුතුයි. තවෙකෙකු සතුටු කිරීමට කරන ක්‍රියාව අනෙකා තවත් කෙනෙකු සතුටු කිරීමට පොළඹවයි. සතුට ඉපදෙන්නේ එවැනි ක්‍රියාවලිනි.

එක් ඉටිපන්දමකින් දහසක් ඉටිපන්දම් දැල්විය හැකිය. එයින් ඉටිපන්දම පවතින කාලය කෙටිවන්නේ නැත. බෙදා ගැනීමෙන් සතුට කිසි කලෙකත් අඩු නොවේ.

බුද්ධත්වය පතන්නෝ සිය සෑම පියවරක් ගැනම සැලකිලිමත් විය යුත්තාහ. කෙනෙකුගේ ප්‍රාර්ථනය කොතරම් ඉහළ වුවත් කමක් නැත. එය පියවරින් පියවර ලබාගත යුත්තකි. බුද්ධත්වයට යන මාර්ගයේ පියවර අපගේ එදිනෙදා ජීවිතය තුළදීම ගත යුතුය.

10. බුද්ධත්වය කරා යන මගෙහි මෙලොවදී මුලින්ම අප විසින් ජය ගත යුතු බාධා විස්සක් තිබේ. ඒවා මෙසේය.

- (1) දුෂ්පතෙකුට නිර්ලෝභිවීම අසීරුය.
- (2) උඩගු තැනැත්තාහට බුද්ධත්වයට මග ඉගෙන ගැනීම අසීරුය.
- (3) ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් බුද්ධත්වය සෙවීම අසීරුය.
- (4) බුදුන්වහන්සේගේ ජීවිත කාලය තුළදී ලොව ඉපදීම දුෂ්කරය.
- (5) බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය ඇසීම දුෂ්කරය.
- (6) ශාරීරික පෙළඹීමවලට විරුද්ධව සිත පිරිසිදුව තබා ගැනීම දුෂ්කරය.
- (7) ලස්සන හා සිත් ඇදගන්නා සුළු දෙයට ආශා නොකිරීම අමාරුය.
- (8) ශක්තිමත් මිනිසෙකුට සිය ආශා සන්සිඳුවීමට සිය ශක්තිය නොයෙදීම අසීරුය.
- (9) නින්දාකරන කල්හි කෝප නොවීම අමාරුය.
- (10) හදිසි කරුණුවලින් පොළඹවන කල්හි අභිංසකව සිටීම අමාරුය.
- (11) පාචුලව සහ ගැඹුරින් ඉගෙන ගැනීමට යෙදීම අසීරුය.
- (12) යමක් අරඹන්නා සුළුකොට නොතැකීම අසීරුය.

- (13) නිහතමානීව පැවතීම අසීරුය.
- (14) හොඳ මිතුරන් හමුවීම දුෂ්කරය.
- (15) බුද්ධත්වය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය විනය දැරීම දුෂ්කරය.
- (16) බාහිර තත්වයන් හා සිදුවීම්වලින් බාධා නොවී සිටීම අසීරුය.
- (17) අන්‍යන්ගේ හැකියාවන් දැන හැඳින ඔවුන්ට ඉගැන්වීම අසීරුය.
- (18) සාමකාමී සිතක් පවත්වා ගැනීම අසීරුය.
- (19) වැරදි හා නිවැරදි බව ගැන වාද නොකර සිටීම අසීරුය.
- (20) හොඳ මාර්ගයක් සොයා ගැනීම හා ඉගෙනීම අසීරුය.

11. හොඳ මිනිස්සු හා නරක මිනිස්සු ඔවුන්ගේ ස්වභාවයෙන්ම වෙනස් වෙති. නරක මිනිස්සු පවිටු ක්‍රියාවක් පවි වශයෙන් නොසලකති. ඒවායේ පවුකාරකම ගැන ඔවුන්ට පෙන්වා දුන්නත් ඔවුහු ඒවා කිරීම නොනවත්වති. ඒවා ගැන දන්වනවාටත් අකමැති වෙති. නුවණැත්තෝ වරද හා නිවැරදිද පිළිබඳ සංවේදී වෙති. යමක් වැරදි බව දන්වීම ඔවුහු එය කිරීම නවතති. තමා කරන වැරදි වැඩ පෙන්වා දෙන අයට ඔවුහු කෘතඥ වෙති.

මෙසේ මූලික වශයෙන්ම හොඳ හා නරක මිනිස්සු වෙනස් වෙති. නරක මිනිසුන් තමාට දක්වන කරුණාව අගය නොකරතත්, නුවණැත්තෝ එය අගය කරති. ඊට කෘතඥ වෙති. නුවණැති අය පෙරළා කරුණාවන්ත වීමෙන් කළ ගුණ සලකති. තමාට උපකාර කරන අයට පමණක් නොව සියලු දෙනාටම එසේ කරති.

III

ඉපැරණි කථාවන්හි එන ඉගැන්වීම්

1. එක් කලක එක් රටක ඉතා අමුතු සිරිතක් විය. එනම් මහල්ලන් ඇත පිහිටි, නැවත ආ නොහැකි කඳුවලට ගෙන ගොස් දමා ඒමය.

රජයේ එක්තරා ඇමතිවරයෙක් මෙය තම මහලු පියා සම්බන්ධයෙන් අනුගමන කිරීමට අතිශය අමාරු වාරික්‍රියක් ලෙස සිතුවේය. ඉතින් ඔහු පොළොව යට ගුහාවක් තනා එහි තම පියා සඟවා බලා ගත්තේය.

එක් දිනක දෙවියෙක් එරට රජු ඉදිරියේ පෙනී සිට ප්‍රභේලිකාවක් දී එය සතුටුදායක ලෙස විසඳුවේ නැත්නම් රට විනාශ කරන බව පැවසීය. ගැටලුව මෙයයි. “මෙන්න සර්පයන් දෙන්නෙක්. ඔවුන් එකිනෙකා අයිති වන්නේ කුමන ලිංගයටද?” රජතුමා හෝ මාලිගයේ සිටි අනිකකු හෝ ගැටලුව විසඳීමට සමත් වූයේ නැත. එබැවින් රාජධානියේ කිසිවෙකු එය විසඳන්නේ නම් ලොකු තැග්ගක් දෙන බව දන්වන ලදී.

ඇමතියා තම පියා සඟවා සිටි තැනට ගොස් එම ගැටලුවට පිළිතුරු විමසීය. මහලු මිනිසා මෙසේ කීය. “මීට පහසු විසඳුමක්

ඇත. සර්පයන් දෙන්නා සිනිඳු කලාලයක් මත තබන්න. එවිට ඇදී එන්නේ පිරිමි සතාය. නැවතී ඉන්නේ ගැහැනු සතාය.” ඇමතියා මේ පිළිතුර රජුට ගෙන යන ලදීත් ගැටලුව සාර්ථකව විසඳන ලදී.

එවිට දෙවියා තව තවත් අමාරු ප්‍රශ්න ඇසුවේය. මේවාට ද රජුට සහ අන්‍යන්ට පිළිතුරු දෙන්නට නොහැකි විය. නමුත් ඇමති තම පියා සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව එවා හැමවිටම විසඳීය.

“මෙන්න සමහර ප්‍රශ්න හා ඒවාට පිළිතුරු කීපයක්. “නිදා සිටියත් අවදිව ඉන්නා ලෙස හඳුන්වන්නේ කවුද? අවදිව සිටියත් නිදා ඉන්නා ලෙස හඳුන්වන්නේ කවුද?” පිළිතුර මෙසේය. “එනම් බුද්ධත්වය සඳහා පුහුණු වන්නාය. බුද්ධත්වය ලැබීමට උනන්දු නොවන්නන් සමඟ සසඳන කල්හි ඔහු අවදිව ඉන්නෙකි. එසේම බුද්ධත්වය ලැබුවත් සමඟ සසඳා බලනවිට ඔහු නිදා සිටින්නෙකි.

“ඔබ විශාල අලියෙකු කිරන්නේ කෙසේ ද? “උඟ බෝට්ටුවක තබන්න. බෝට්ටුව ගිලෙන ප්‍රමාණයට ඉරක් අඳින්න. අලියා බෝට්ටුවෙන් ඉවත්කොට අර ප්‍රමාණයට ගල් පටවන්න. ඊට පසුව ඒ ගල් කිරන්න.”

“කෝප්පයක වතුර සාගරයේ වතුරට වඩා වැඩිය,” යන කියමනේ තේරුම කුමක් ද? “යමෙකු ගේ මාපියන්ට හෝ ලෙඩකුට

ඉතා දයාවෙන් දෙන ලද පිරිසිදු චතුර කෝප්පයක සදාකාලික ගුණයක් ඇත්තේය. නමුත් සාගරයේ ජලය යම් දිනක අවසාන විය හැක.”

ඉක්බිති දෙවියා ඇට හා සම පමණක් වූ සාගින්නෙන් පෙළෙන මිනිසෙකු මවා “මීට වඩා කුසගිනි වූ අන් අයකු මේ ලොව ඇද්ද”යි විමසීය. “ආත්මාර්ථකාමී හා තණ්හා හරිත බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ යන තුණුරුවන් විශ්වාස නොකරන මාපියන්ට හා ගුරුවරුන්ට සත්කාර නොකරන මිනිසා මීට වඩා සාගිනි වූවකු පමණක් නොවේ, සාගිනි යකුන් ඉන්න ලෝකයට වැටී සදාකාලිකව දුක් විඳින්නෙකි.”

“මෙන්න හඳුන් ලී කොටයක්. මෙහි මුල පැත්ත කොතනද?” මෙය දියේ පා කරන්න. මුල පැත්ත දියෙහි මඳක් යටට යනු ඇත.”

“මෙන්න සමාන ප්‍රමාණයෙන් හා හැඩයෙන් යුත් අශ්වයන් දෙදෙනෙක්. මේ අතරින් අම්මා සහ පුතා කවිද?” “ඔවුන්ට පිදුරු කෑමට දෙන්න. මව් අශ්වයා පුතා දෙසට පිදුරු තල්ලු කරනු ඇත.”

මේ අමාරු ප්‍රශ්නවලට දෙන ලද සියලුම පිළිතුරු දෙවියාගේ හා රජුගේ සතුටට හේතු විය. මේ ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සපයන ලද්දේ ඇමතියා විසින් ගුහාවේ සඟවන ලද මහළු පියා විසින් බව

දැනගත් රජු ඒ ගැන කෘතඥ වී මහළු මිනිසුන් ඇත කඳුවල අතහැර දමා එන නීතිය ඉවත්කොට ඔවුන්ට කරුණාවන්ත ලෙස සලකන ලෙස දන්වීය.

2. ඉන්දියාවේ වේදේහ රජුගේ රැජිණිය වරක් දළ හයක් ඇති සුදු ඇතෙකු සිහිනෙන් දුටුවාය. දළ ගැන ආශා වූ ඇ ඒවා ලබාදෙන ලෙස රජුට කන්තලවි කළාය. මෙය කළ නොහැකි දෙයක් වුවත් රැජිණට ඇති දැඩි ආදරය නිසා රජු එවැනි ඇතෙකු හමුවූ බව පවසන දඩයක්කාරයකුට තැත්ගත් පිරිනමන බව දන්වීය.

බුදුබව පතන්නා වූ මෙබඳු දළ හයකින් යුත් ඇතෙක් හිමාලය වනයේ සිටියේය. උඟ වරක් ඝන වනාන්තරයේ දී දඩයක්කාරයකුගේ ජීවිතය බේරා දීමෙන් ඔහුට නිරූපදිතව සිය රටට ඒමට පුළුවන් විය. මේ දඩයක්කාරයා කෙසේ නමුත් විශාල තැත්ග නිසා මූලා වූයේ ඇතා තමාට දක්වූ කරුණාවන්තකම ද අමතකකොට ඇතා මැරීමට සිතා නැවතත් වනයට ආපසු ගියේය.

ඇතා බුද්ධත්වය සඳහා පෙරැම් පුරන බව දත් දඩයක්කාරයා හිඤ්චකගේ සිවුරෙන් වෙස්වලාගෙන අනාරක්ෂිතව සිටි ඇතාට විෂ පෙවූ හීයකින් විද්දේය.

ඇතා තමාගේ අවසානය ළඟ බව දැන එමෙන්ම දඩයම්කරුවා තැන්ගට ඇති ලෞකික ආශාවෙන් මැඩගත් බවත් දැන ඔහු ගැන කරුණාවෙන් අත් පළිගන්නා සුළු ඇතුන්ගේ කෝපයෙන් ඔහු රැකීමට සිය පාදයන් අතරත ඔහුට සෙවන දුන්නේය. ඉක්බිති ඇතා දඩයක්කාරයාගෙන් මෙවැනි මෝඩ වැඩක් කළේ ඇයිදැයි විමසීය. එවිට දඩයක්කරු තැන්ග ගැන පවසා තමා අර දළ හය ගැන ගිජුවූ බව පාපෝච්චාරණය කළේය. ඇතා ඉක්මනින්ම දළ ගසක ගසා කඩා ඒවා දඩයක්කරුට දෙමින් මෙසේ පැවසීය. “මේ දානයෙන් මා බුද්ධත්වය සඳහා පෙරු පිරුම් සම්පූර්ණ වේ. නිර්මල භූමියෙහි උපත ලබන්නෙමි. මා බුදුබව ලත්විට ඔබගේ ඔය තණ්හාව, ක්‍රෝධය හා මූලාව නැමැති විෂ පෙවූ හී තුන ඉවත් කිරීමට උදව් කරන්නෙමි.”

3. හිමාලය වනය පාමුල එක් වන ලැහැබක එක් කලෙක ගිරවෙක් වෙනත් සතුන් හා කුරුල්ලන් සමග විසුවේය. එක් දිනක තද සුළඟක් හමා උණගස් එකිනෙක හා ගැටීමෙන් ලැව් ගින්නක් හට ගත්තේ කුරුල්ලෝ හා සත්තු බලවත් අවුලකට පත් වූහ. ඔවුන්ගේ හීතිය හා වේදනාව ගැන කරුණාවෙන් ගිරවා වන ලැහැබෙහි දී සෙවන ලබද්දී තමාට ලැබුණු කරුණාවන්ත කමට කළගුණ සැලකීමට සිතා ඔවුන් බේරා ගැනීමට හැකි සියල්ල කරන්න උත්සාහ කළේය. ළඟ වූ පොකුණක ගිලුණු ගිරවා ගින්න මතට විත් පිහාටු ගසා වැටෙන වතුර බින්දුවලින් ගින්න නිවීමට වැයම් කළේය. වන ලැහැබට කළගුණ දැක්වීම පිණිස කරුණාවෙන්

පිරුණු හදින් යුතුව උග්‍ර උත්සාහවන්තව නැවත නැවතත් එසේ කළේය.

මේ ජීවමය කරුණාවන්තකම හා ජීවිත පරිත්‍යාගය දුටු එක් දෙවියෙක් අහසින් බැස ගිරවාට මෙසේ කීය. “නුඹට නිර්භීත සිතක් ඇත. නමුත් මෙවැනි විශාල ගින්නකට වතුර බින්දූ කීපයක් ඉසීමෙන් නුඹට ඉටුකර ගන්නට හැක්කේ කුමක්ද?” ගිරවා මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය. “දයාවේ ජීවයෙන් හා ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් ඉටුකර ගත නොහැකි දෙයක් නැත. මම නැවත නැවතත් මෙම උත්සාහය කරමි. ඊළඟ ආත්මයේදීත් උත්සාහ කරමි.” බලවත් දෙවියා ගිරවාගේ ජීවගුණය ගැන කම්පිත විය. දෙදෙනාම එකතුව ගින්න නිවා දමූහ.

4. එක් කලෙක එක් ශරීරයක් හා ඔළු දෙකක් ඇති පක්ෂියෙක් හිමාලයේ විසුවේය. වරක් එක් ඔළුවක් රසවත් පළතුරක් කනු දුටු අනෙක් හිස ඊර්ෂ්‍යාවට පත්ව තමාටම මෙසේ කීය. “මම එහෙනම් වස ගෙඩියක් කන්නම්.” මෙසේ වසකෑම නිසා මුළු පක්ෂියාම විනාශයට පත්විය.

5. එක් කලෙක නයෙකුගේ වලිගය හා හිස අතර ඉදිරියෙන් යා යුත්තේ කවුදෑයි දබරයක් ඇතිවිය. වලිගය හිසට මෙසේ කීය. “උඹ නිතරම ඉදිරියෙන් යනවා. ඒක හොඳ නෑ. මටත් ඉදහිට ඉදිරියෙන් යන්න දීපන්.” හිස මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය. “මා හිස විය යුතු

බව අපේ ස්වභාව ධර්මයේ නීතියයි. මට උඹ සමග එය මාරු කරගත නොහැකිය.”

නමුත් මේ දබරය දිගින් දිගටම ගියේය. දවසක් වලිගය තමා ගසක එකිගෙන හිස ඉදිරියට ගමන් කිරීම වැළැක්වීය. හිස මේ අරගලයෙන් පීඩාවට පත්වූ විට වලිගයට කැමති දෙසක යන්ට සැලැස්වීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වූයේ නයා ගිනිවලක වැටී විනාශයට පත්වීමයි.

මේ ස්වාභාවික ලෝකයෙහි සෑමවිට කිසියම් යෝග්‍ය පිළිවෙළක් පවතී. සෑම දෙයටම ඊට අයත් ක්‍රියාකාරිත්වයක් ඇත. මේ පිළිවෙළ කඩා දැමීමොත් මේ ක්‍රියාකාරිත්වයට බාධා පැමිණේ. එයින් සම්පූර්ණ පිළිවෙළම විනාශ වේ.

6. ඉක්මනින් කෝපයට පත්වන මිනිසෙක් සිටියේය. එක් දවසක් මිනිස්සු දෙන්නෙක් ඔහුගේ ගේ ඉදිරිපිට ඒ නිවසේ වාසය කරන මිනිසා ගැන කථා කරමින් සිටියහ. එකෙක් අනිකාට මෙසේ කීය. “ඔහු හොඳ මිනිසෙක්. එහෙත් ඉතාම නොඉවසිලිවන්නයි. ඔහුට තද ආචේගයක් ඇත. ඔහු ඉක්මනින් කෝපයට පත්වෙයි.” මේ සඳහන ඇසුන මිනිසා වහා ගෙදරින් එළියට විත් අර මිනිසුන් දෙදෙනාට තුවාල වනතුරු අතින් පයින් තැළුවේය.

නුවණැති මිනිසෙකුට සිය වරද පෙන්වා දුන් විට ඒ ගැන සිතා සිය හැසිරීම හොඳකර ගනී. මෝඩ මිනිසාට තම වැරදි හැසිරීම පෙන්වා දුන් විට ඔහු එය නොසලකා හරිනවා පමණක් නොව වඩා ඕනෑකමින් එයම නැවතත් කරයි.

7. එක් කාලෙක ධනවත් මෝඩ මිනිසෙක් සිටියේය. ඔහු වෙනත් මිනිසෙකුගේ තුන් මහල් ලස්සන ගෙයක් දුටු විට ඒ ගැන ඊර්ෂ්‍යාවී තමාත් එපමණම පෝසත් යැයි සිතා එවැනි නිවසක් තැනීමට තීරණය කර ගත්තේය. වඩුවකු කැඳවූ හේ එය තනන ලෙස නියම කළේය. වඩුවා ඊට කැමති වී වහා අත්තිවාරම සාදා පළමු මහල, දෙවැනි මහල හා ඊළඟට තුන්වැනි මහල තැනීමට පටන් ගත්තේය. නොරිස්සීමෙන් යුතුව මෙය බලා සිටි ධනවතා මෙසේ කීය. “මට අත්තිවාරමක් හෝ පළමු මහලක් හෝ දෙවැනි මහලක් උවමනා නැහැ. මට ලස්සන තුන්වැනි මහලකුයි උවමනා. එය ඉක්මනින් තනාපන්.”

මෝඩ මිනිසා නිතරම සිතන්නේ ප්‍රතිඵලය ගැනයි. හොඳ ප්‍රතිඵලය සඳහා අවශ්‍ය වෑයම නොකර ප්‍රතිඵලය ගැන පමණක් නොඉවසිලීමක් වේ. නියමිත වෑයමින් තොරව හොඳ දෙයක් ලබාගත නොහැක. හරියට අත්තිවාරම පළමු මහල දෙවැනි මහල නැතිව තුන්වෙනි මහලක් ලබා ගන්නට බැරිවාක් මෙනි.

8. එක් මෝඩ මිනිසෙක් වරක් පැණි උණුකරමින් සිටියේය. ඔහුගේ මිත්‍රයෙක් හදිසියේ ආ විට ඔහුට පැණි දීමට උවමනා විය.

නමුත් පැණි ඉතා උණුවිය. ඉතින් ඔහු ගින්දර ඉවතට ගන්නේ නැතිවම එය සිසිල් කිරීමට පැණිවලට පවත් සැලිය. මේ විදියට පැණි සිහිල් කර ගැනීමට බැරිවාක් මෙන්ම ලෝකික ආශා නැමැති ගින්න ඉවත් නොකර නුවණ ලබාගත නොහැකිය.

9. සපත්තු දෙකක් වේවැලක් හා පෙට්ටියක් ගැන වාද කරමින් හා දබරවෙමින් මුළු දවසම ගතකළ රකුසෝ දෙන්නෙක් සිටියහ. ඔවුන් පසුකර යන මිනිසෙක් “මේ දේවල් ගැන වාද කරන්නේ ඇයිදැයි” ඇසීය. “ලබා ගැනීම සඳහා දබර කරන මේ දේවල්වල කුමන අද්භූත බලයක් තිබේ ද?”

රකුසෝ ඔහුට මේ ගැන පැහැදිලි කර දුන්න. පෙට්ටියෙන් ඔවුන් කැමැති ඕනෑම දෙයක් ලබාගත හැකිය. ආහාර ඇඳුම් හා වස්තුව යනාදියයි. වේවැලින් ඔවුන්ගේ සියලු සතුරන් දමනය කළ හැකිය. සපත්තු කුට්ටමින් ඔවුන්ට අහසේ ගමන් කළ හැකිය.

මෙය අසා මිනිසා මෙසේ කීය. “දබර කරන්නේ ඇයි? මිනිත්තු කීපයකට උඹලා ඉවත ගියොත් උඹලා අතර මේවා සුදුසු පරිදි බෙදන්නේ කෙසේදැයි මට කල්පනා කළ හැකිය.” එවිට රකුසෝ දෙදෙනා පැත්තකට වූහ. ඔවුන් ගිය වහාම සපත්තු කුට්ටම දමාගත් මිනිසා පෙට්ටිය හා වේවැලක් තදින් අල්ලාගෙන අහසින් යන්නට ගියේය.

රකුසන්ගෙන් පෙන්වන්නේ මිත්‍යා විශ්වාස අදහන මිනිසුන්ය. පෙට්ටිය දයාවෙන් දෙන ලද තිලිණ පෙන්වයි. දයාවෙන් කොතරම් වස්තුව ලබාගත හැකිදැයි ඔවුහු අවබෝධ කර නොගනිති. “වේවැල” මානසික සමාධිය ප්‍රගුණ කිරීම අරඹවත් කරයි. එකඟ කළ සිතකින් තමන්ට සියලු ලෞකික ආශාවන් දමනය කළ හැකි බව මිනිස්සු අවබෝධ කර නොගනිති. “සපත්තු කුට්ටමින්” සිතිවිලි හා හැසිරීමේ නිර්මල විනයක් පෙන්වයි. එය ඔවුන් සියලු ආශා හා වාද බේදවලින් ඔබ්බට ගෙන යයි. මේ කිසිවක් නොදන ඔවුහු පෙට්ටියක් වේවැලක් හා සපත්තු කුට්ටමක් ගැන වාද කරති. දබර වෙති.

10. එක්තරා කාලයක මිනිසෙක් තනිව සංචාරය කළේය. හැන්දෑවන විට ඔහු පාළු නිවසකට ගොඩ වැදී එහි රාත්‍රිය ගත කරන්නට තීරණය කළේය. මධ්‍යම රාත්‍රියේදී එක් යකෙක් මළ කඳක් ගෙනවිත් ගෙබිම මත දැමීමේය. මඳ වේලාවකට පසුව තවත් යකෙක් පෙනී සිට මළකඳට අයිතිවාසිකම් කීවේය. මෙසේ ඔවුන් අතර දබරයක් ඇති විය.

මෙවිට පළමු යක්ෂයා මේ ගැන දිගින් දිගට වාද කිරීම නිෂ්ඵල බැවින් විනිසකරුවකුගෙන් අසා අයිතිකරු තීරණය කිරීමට යෝජනා කළේය. අනෙක් යක්ෂයා ද මීට එකඟ විය. මුල්ලක සැඟවී සිටි මිනිසා දුටු යක්ෂයෝ මේ හිමිකම විනිශ්චය කරන ලෙස ඉල්ලූහ. මිනිසා බලවත් ලෙස බියට පත්විය. මක්නිසාද යත්

ඔහු කුමන තීන්දුවක් දුන්නත් අවාසි වූ යක්ෂයා ඔහුගෙන් පළිගැනීමට ඔහුව මරා දමන බව හොඳින් දත් නිසාය. නමුත් තමා දුටු දේ සත්‍ය ලෙස කියන්න ඔහු තීරණය කළේය.

මිනිසා බලාපොරොත්තු ලෙසටම කෝපයට පත් වූ දෙවැනි යක්ෂයා ඔහුගේ අතක් ඉරා දැමීමේය. නමුත් පළමු යක්ෂයා ඒ අත වෙනුවට මලකදෙන් අතක් ගෙන සවි කළේය. කෝපයෙන් සිටි යක්ෂයා අතික් අත ද ඉරා දැමූ විට, පළමු යක්ෂයා මලකදේ අනෙක් අත ඔහුට ඉක්මනින්ම සවි කළේය. මේ විදියට අත් දෙකත් කකුල් දෙකත් ඔලුවත් ශරීරයත් ඉරා ඉවත් කරනු ලැබූ අතර එම කොටස්වල අඩුව මලකදේ කොටස්වලින් පුරවන ලදී. ඉක්බිති මිනිසාගේ කැබලි පොළොවේ තැනින් තැන විසිරී තිබෙනු දුටු යක්කු ඒවා ඇහිදගෙන කැදර ලෙස කමින් විකමින් කොක් හඬලමින් ඉවත ගියහ.

පාළු ගෙදරක නවාතැන් ගත් දුප්පත් මිනිසා තමාට සිදුවූ අවාසනාව ගැන මහත් වියවුලකට පත් විය. තම ශරීරයෙන් යකුත් විසින් කාදමන ලද කොටස් මාපියන් විසින් දෙන ලද කොටස්ය. දන් ඔහුට ඇති අංග මළ සිරුරේ අයිති ඒවාය. ඉතින් කොහොම වුනත් දන් ඔහු කවුද? මේ සියලු කාරණා තේරුම් ගත්තත් ඒවා ගොනුකර ගත නොහැකිව උමතු වූ හෙතෙම ඒ ගෙදරින් පිටව ඉබාගාතේ ඇවිද්දේය. පන්සලකට පැමිණ තමාගේ දුක් ගැනවිලි ගැන හික්ෂුන්ට පැවසීය. අනාත්මතාවයේ සැබෑ අදහස මිනිසුන්ට ඔහුගේ කථාවෙන් දැකිය හැකිය.

11. මනාසේ හැඳ පැළඳගත් ලස්සන කාන්තාවක් වරක් එක් ගෙදරකට ආවාය. ගෙහිමියා ඇ කවුදෑයි විමසීය. තමා ධනයට අධිපති දෙවිඳුව යැයි ඇ පිළිතුරු දුන්නාය. සතුවට පත් ගෙහිමියා ඇට හොඳින් සංග්‍රහ කළේය.

මඳකට පසුව හොඳින් හැඳ පැළඳ නොගත් අවලක්ෂණ කාන්තාවක් ද ආවාය. ඇ කවුදෑයි ගෙහිමියා ඇසුවිට තමා දුප්පත්කමට අධිපති දෙවිඳුව යැයි කීවාය. බියට පත් ගෙහිමියා ඇ ගෙදරින් පලවා හරින්නට වැයම් කළේය. නමුත් එසේ පිටවීමට අකමැතිවූ කාන්තාව මෙසේ කීවාය. “ධනයට අධිපති දෙවිඳුව මගේ සහෝදරියයි. අප කවදාවත් වෙන්වී නොවිසීමට ගිවිසගෙන ඇත. ඔබ මා පලවා හරින්නේ නම් ඇත් මා සමග එනු ඇත.” ඇත්තෙන්ම අවලක්ෂණ කාන්තාව පිටවූ වහාම අනෙක් කාන්තාව අතුරුදහන් වූවාය.

උපත මරණය සමගම යයි. වාසනාව අවාසනාව සමගම යයි. නරක දේවල් හොඳ දේ පසුපස යයි. මිනිසුන් මේ බව අවබෝධ කර ගත යුතුයි. මෝඩ මිනිස්සු අවාසනාවට බියවී වාසනාව පසුපස යති. නමුත් බුද්ධත්වය පතන්නා මේ දෙකම ඉක්මවා ලෝකික ඇලුම්වලින් නිදහස් විය යුතුයි.

12. තම බිරිඳ ද ගෙදර දමා වාසනාව සොයා ගිය එක් දුභී සිත්තරෙක් සිටියේය. තුන් අවුරුද්දක් අමාරුවෙන් වැයම් කොට ඔහු රත්රන් කැබලි තුන්සියයක් ඉතිරි කර ගෙන ගෙදර යෑමට ඉටු ගත්තේය. අතර මගදී විශාල විහාරස්ථානයකට ආ ඔහු එහි දානෝත්සවයක් පවත්වන බැව් දැනුවේය. ඉන් බලවත් උනන්දුවක් ඇතිවූ හෙතෙම තමාටම මෙසේ කියා ගත්තේය. “මෙතෙක් මා සිතුවේ වර්තමානය ගැන පමණයි. මගේ අනාගත සතුට ගැන කවදාවත් සිතුවේ නැත. මා මෙහි ආවේ මගේ වාසනාවටයි. මා එහි ප්‍රයෝජනය රැගෙන කුසල් බිජුවට වැපිරිය යුතුයි.” මෙසේ සිතමින් තමා ඉතිරි කරගත් සියලු වස්තුව උදාර ලෙස පරිත්‍යාග කර සතයක් අතේ නැතිව ගෙදර පැමිණියේය.

ඔහු ගෙදර ආ විට තමන් වෙනුවෙන් මුදල් ස්වල්පයක් තබා නොගැනීම ගැන බිරිය දොස් කීවාය. දුප්පත් සිත්තරා පිළිතුරු දෙමින් තමා උපයාගත් මුදල් ඉතා ප්‍රවේශම් සහිත තැනක තැනපත් කළ බව පැවසීය. ඒවා සඟවා තැබූ තැන පවසන ලෙස ඇ ඔහුට බල කළ විට ඒවා එක්තරා පන්සලක හික්ෂුන්ට දන් දුන් බව පැවසීය.

මින් කුපිත වූ බිරිය ස්වාමියාට බැණවැදී අන්තිමේදී මේ ගැන ප්‍රාදේශීය විනිසකරුට පැමිණිලි කළාය. විනිසකරු සිත්තරාගෙන් නිදහසට කරුණු ඇසුවිට තමා මෝඩ ලෙස කටයුතු නොකළ බවත්, ඒ මුදල් මහත් වෙර වැයමින් උපයා ගත් අතර වඩා

වාසනාවන්ත අනාගතයක් සඳහා බිජුවට ලෙස යෙදවූ බවක් පැවසීය. පන්සලට ආවිට එය තම රන් බිජුවට ලෙස වැපිරීමට සුදුසු කෙතක් ලෙස පෙනී ගිය බව ද පැවසීය. ඔහු මෙසේ කීය. “මා ඒ රන් හික්ෂුන්ට පූජා කළ විට තණ්හාව හා මසුරුකම මා සිතින් ඉවතට විසිකළ බව මට පෙනී ගියේය. සැබෑ ධනය නම් රත්රන් නොව සිත බව මට පැහැදිලි විය.”

විනිසකරු සිත්තරාගේ ධර්මාවය ගැන ප්‍රශංසා කළේය. මෙය අසා සිටි පිරිස නොයෙක් ආකාරයෙන් සිත්තරාට උදව් කළහ. මෙසේ සිත්තරා සහ බිරිය සදාකාලික වාසනාවට පත්වූහ.

13. සුසාන භූමියක් අසල ජීවත් වූ මිනිසෙකුට එක් රැයක මිනී වලකින් ආ කටහඬක් ඇසුණේය. එය කුමක් දැයි පරීක්ෂා කිරීමට තරම් නිර්හිත නොවූ හේ පසුවදා මෙය සිය නිර්හිත මිතුරෙකුට කීවේය. මිතුරා ඊළඟ රාත්‍රියේ ශබ්දය ආවේ කොතැනින්දැයි සෙවීමට අදිටන් කර ගත්තේය.

බියගුළු මිනිසා හීතියෙන් වෙවුලද්දී ඔහුගේ මිතුරා සුසාන භූමියට ගොස් අර ශබ්දය එන්නේ මිනීවලකින් බව සැකහැර දැන ගත්තේය. “ඒ කවුද? ඔබට උවමනා කුමක්දැයි” මිතුරා ඇසීය. පොළොව යටින් ආ ශබ්දය මෙසේ පැවසීය. “මා සමඟ වළලන ලද වස්තුවකි. එය කාටහරි දීමට මම තීරණය කළෙමි. ඊයේ රාත්‍රියේ මා එය මිනිසෙකුට දුන් නමුත් ඔහු එය ගැනීමට බිය විය. ඉතින්

මම එය උඹට දෙමි. උඹ ඊට සුදුසුය. හෙට උදෑසන මගේ අනුගාමිකයන් හත්දෙනා සමග මම උඹේ ගෙදරට එන්නෙමි.”

මිතුරා මෙසේ කීය. “ඔබ එනතුරු මා ඉන්නමි. කරුණාකර ඔබට සංග්‍රහ කරන්නේ කෙසේදැයි කියන්න.” හඬ මෙසේ උත්තර දුන්නේය. “අප එන්නේ සිවුරු හැඳගෙනය. අපට වතුර සමග කාමරයක් පිළියෙල කර තබන්න. ඔබත් ඇඟපත සෝදාගෙන කාමරය ද පිරිසිදු කර තබන්න. අපට අසුන් පනවා වතුර ද කිරිබත් සහිත භාජන අටක් ද තබන්න. ආහාරයෙන් පසුව ඔබ අප එකිනෙකා වසන ලද කාමරයකට ගෙන ගිය විට අපි එහිදී රන්වලින් පිරුණු මැටි බඳුන් බවට පත් වන්නෙමු.”

පසුවදා උදෑසන ඔහු කියන ලද පරිදි පිරිසිදු වී කාමරය ද පිරිසිදු කොට හික්ෂුන් අටදෙනා එනතුරු බලා හුන්නේය. නියමිත වේලාවට ඔවුන් පැමිණි විට ඔහු ඉතා ආචාරශීලීව පිළිගත්තේය. ඔවුන් ආහාර ගෙන අවසන් වූ පසුව ඔහු ඔවුන් එකිනෙකා වසන ලද කාමරයකට ගෙන ගිය විට ඒ සෑම හික්ෂුවක්ම රන්වලින් පිරුණු මැටි භාජන බවට පත් විය.

එම ගමේ සිටි එක් මසුරු මිනිසෙක් මේ සිද්ධිය ගැන දැන තමා ද රන් බඳුන් ලබා ගැනීමට සිතුවේය. ඔහු හික්ෂුන් අටදෙනාටම තම නිවසට ඇරයුම් කළේය. ආහාරයෙන් පසුව ඔවුන් වසන ලද කාමරයට ගෙන ගියේය. මෙහිදී කෝපයට හා රළු

බවට පත් භික්ෂුහු රනින් පිරි මැටි බඳුන් බවට පෙරළෙනු වෙනුවට පොලීසියට පැමිණිලි කළ විට පොලීසිය ඔහු අත් අඩංගුවට ගත්තේය.

බියගුළු මිනිසා මිනී වළෙන් ආ හඬ නිර්භීත මිනිසාට වස්තුව ගෙන දුන් බව අසා ඔහු නිර්භීත මිනිසාගේ ගෙදරට ගොස් කටහඬ මුලින් ඇමතුයේ තමාට නිසා වස්තුව තමාගේ යැයි කියමින් ගිජු ලෙස ඒවා ඉල්ලා සිටියේය. බියගුළු මිනිසා ඒ භාජන ගෙන යන්න තැන් කළ විට ඔහු දුටුවේ ඒවායේ නාගයින් පෙනය පුප්පා තමාට පහරදීමට උත්සාහ කරන බවය.

රජකුමා මේ ගැන අසා රන් බඳුන් නිර්භීත මිනිසාට අයිති බවට නියම කළේය. රජකුමා මෙසේ ද ප්‍රකාශ කළේය. "ලොවෙහි හැමදේම මෙසේ සිදුවේ. මෝඩ මිනිස්සු හොඳ ප්‍රතිඵල ගැන පමණක් ගිජුවුවෝ වෙති. නමුත් එය ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කිරීමට නිර්භය නොවෙති. මේ නිසා දිගින් දිගටම පරාජයට පත් වෙති. සිතකුළු හටගන්නා අරගලයන්ට මුහුණ දීමට තරම් ධෛර්යයක් හෝ විශ්වාසයක් ඔවුන්ට නැත. සැබෑ සාමය හා සුහද බව අත්කර ගත හැක්කේ ඒ තුළින් පමණකි.